

CELEBREM LA CULTURA A L'ESCOLA OLEASTRUM

TREBALL DE FI DE GRAU II: PROJECTE DE MILLORA

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia

Paula Munté Calvo

Tutora: Dra. Carme Julià Ferré

Doble grau d'Educació Infantil i d'Educació Primària amb menció d'Anglès

Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia

Universitat Rovira i Virgili

Curs 2024/2025

ÍNDIX

1.	Justificació.....	1
2.	Marc teòric	3
2.1	Teories del desenvolupament social.....	3
2.2	La cultura a l'Hospitalet de l'Infant	4
2.3	Plurilingüisme i diversitat cultural	7
2.4	La cultura a l'escola	9
3.	Marc normatiu.....	16
3.1	Normativa internacional.....	16
3.2	Normativa espanyola.....	19
3.3	Normativa catalana.....	26
4.	Desenvolupament del projecte	34
4.1.	Àmbit pedagògic	35
4.2.	Àmbit de gestió	47
4.3.	Àmbit de la comunitat educativa.....	52
4.4.	Integració en el currículum	60
4.4.1.	Educació infantil	60
4.4.2.	Educació primària	62
5.	Conclusions	89
6.	Referències	91

1. Justificació

El present projecte de millora titulat “Celebrem la cultura a l'Escola Oleastrum” s'emmarca dins del Projecte Educatiu de l'Escola Oleastrum, un centre educatiu de **titularitat pública** i d'una sola línia situat a l'**Hospitalet de l'Infant**. La nostra ubicació privilegiada, a peu del Mediterrani, ens permet apostar per la **interacció amb l'entorn natural i social** més immediat, com a font inesgotable d'aprenentatge i com a proveïdor indubtable de valors.

No és cap secret que vivim en un món cada cop més globalitzat, en el qual la identitat comunitària queda cada cop més desdibuixada. Si a això li sumem que la nostra societat viu a un ritme trepidant, on es valora la immediatesa i el benefici personal per sobre de la unitat, creiem en la **necessitat de trobar espais comuns per celebrar la cultura** a fi de continuar construint la nostra identitat com a poble i no deixar-la enrere. Per això, un dels objectius en els quals es basa el projecte educatiu de centre és el **compromís profund per la comunitat** i l'**establiment de lligams bidireccionals** per nodrir-nos i participar de la cultura que ens ofereix, així com detectar i contribuir a solucionar problemàtiques del nostre entorn.

En aquest sentit, considerem cabdal recordar trets d'identitat de la cultura catalana, alhora que involucrem l'alumnat en processos culturals, despertant així l'**interès** i la **curiositat** pels elements que la componen. Schofield i McGearry (2016) determinen una classificació pels aspectes que configuren la cultura, diferenciant els **aspectes superficials**, fàcilment perceptibles, i els **aspectes profunds**, que podríem definir com a comportaments no pactats i inconscients propis d'un grup. Un exemple del primer grup seria la llengua o les festivitats, mentre el segon grup es refereix a aspectes com el llenguatge corporal, els estils d'interacció social o la idea de bellesa. Així doncs, per la naturalesa dels **aspectes profunds**, en aquest treball ens centrarem majoritàriament en els **aspectes superficials**, ja que representen tot allò que podem observar, analitzar i experimentar.

Per tant, entenem la cultura com un element potent d'**identitat** i de **cohesió social**, que, sense dubte, és la base per establir lligams afectius i garantir el sentiment de pertinença al grup. D'aquesta manera, alhora, busquem **valorar el plurilingüisme i la diversitat cultural** per tal de reduir desigualtats i evitar discursos d'odi, desgraciadament en auge a Europa.

Així doncs, l'objectiu d'aquest projecte de millora és plantejar un seguit d'accions que permetin a tota la comunitat educativa aprendre de les lliçons del passat per construir una societat més

justa i tolerant, recuperar trets d'identitat de la cultura catalana, reconèixer la riquesa de la diversitat cultural i apreciar la transmissió de valors que implica el fet cultural.

Per a això, s'estableix un marc teòric en el qual s'exposen teories del desenvolupament social, es fa una pinzellada a la cultura de l'Hospitalet de l'Infant, s'analitza el plurilingüisme i la diversitat cultural i es raona per què la cultura és necessària a l'aula. Seguidament, es recopila la normativa que emmarca el projecte i es determinen els objectius, les estratègies i les activitats que el conformen.

Bona lectura!

2. Marc teòric

2.1 Teories del desenvolupament social

És ben sabut que perquè el desenvolupament d'un infant sigui integral ha de contemplar diversos processos: els **físics**, els **cognitius i lingüístics** i els **socioemocionals** (Muñoz *et al.*, 2014). En aquest cas, ens centrarem en el desenvolupament social, a partir dels enfocaments de cinc teories psicològiques clàssiques.

En primer lloc, la teoria sociocultural de **Vigotski**, introduïda el 1931, entén el desenvolupament com una transacció recíproca i inseparable entre l'infant i la societat. De fet, argumenta que els processos educatius es produeixen de forma conscient, en interacció social i dins de la Zona de Desenvolupament Proper de l'infant. D'aquesta manera, mitjançant el mètode de la bastida, el mentor o la mentora ofereix el suport necessari perquè l'aprenentatge tingui lloc i el retira de forma progressiva a mesura que es va assolint (Muñoz *et al.*, 2014).

En segon lloc, trobem la **teoria psicosocial d'Erikson** (1968), que contempla la identitat social com quelcom que la persona ha d'anar construint per tal de superar els obstacles o els reptes socials que es trobi, anomenades situacions crítiques o crisis. Així doncs, per tal de complir amb les exigències socials, haurà de fer servir recursos personals, dels quals no disposava inicialment. És a dir, es defensa la idea de l'aprenentatge social per la supervivència i l'adequació al context, i no com un element innat de l'ésser humà.

En tercer lloc, la **teoria del cicle vital de Baltes** remarca el paper de factors com la generació o el moment històric en el desenvolupament social, continu al llarg de la vida de l'ésser humà. Concretament, analitza les influències, normatives o no normatives, que formen la personalitat d'un individu. En altres paraules, defineix el desenvolupament social com quelcom dependent de condicionants com l'edat, la història o la cultura – influències normatives –, o bé de condicionants propis de la història personal de cadascú – influències no normatives – (Baltes *et al.*, 1999).

En quart lloc, el **model ecològic de Bronfenbrenner** diferencia l'entorn de l'infant en quatre sistemes, interconnectats entre ells i ordenats segons la proximitat i, per tant, la rellevància en el desenvolupament: els microsistemes, que fan referència a la família, l'escola i els amics; el mesosistema, format pel conjunt de microsistemes; l'exosistema, que contempla aspectes com la família extensa, les amistats de la família o els serveis comunitaris; i el macrosistema, que es constitueix per elements comuns en una població o grup d'individus, com, per exemple, la

ideologia i els valors, el desenvolupament tecnològic i els mitjans de comunicació. En aquest sentit, palesa que, per pròpia naturalesa, tots aquests elements de l'ambient influeixen i condicionen el desenvolupament de l'infant (Bronfenbrenner i Evans, 2000).

En cinquè i darrer lloc, tenim el **model cognitivo-social de Bandura** (2001), basada en models conductistes, que assenyala que l'aprenentatge social s'aprèn per imitació i és el resultat d'integrar constantment els estímuls observats en els altres, valorant també els estímuls precedents i conseqüents. Per tant, entén el comportament social com una herència que s'experimenta primerament en l'experiència aliena per apropiar-se-la al bagatge individual. És semblant a la **teoria cognitiva-evolutiva de Piaget** (1964/1991), tret que aquesta darrera destaca la funció dels esquemes cognitius existents en assimilar noves interpretacions de l'entorn, per posteriorment adaptar-los.

Finalment, cal reflexionar sobre la importància de les aportacions de cada teoria perquè cadascuna afegeix o destaca una variant interessant, conformant entre les cinc una visió global que ens servirà com a base complementària per comprendre el desenvolupament social de l'ésser humà. Tanmateix, no ens centrarem en cap teoria específica, ja que l'objectiu d'aquesta proposta de millora no és establir quina és més adient. Així doncs, ens limitarem a atendre l'explicació de les diferents teories entorn la interacció social com un procés de la psicologia evolutiva de l'infant per poder adequar les accions del projecte.

2.2 La cultura a l'Hospitalet de l'Infant

Breu recorregut per la història

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant és un municipi costaner del Baix Camp amb **7.082 habitants** registrats el 2024 que gaudeix d'un índex socioeconòmic mitjà-alt (Idescat, 2025). Els sectors econòmics principals són el turisme temporal a l'estiu i la indústria, ja que ha estat la ubicació de les centrals nuclears Vandellòs I i Vandellòs II. En realitat, aquest darrer fet va ser el que va marcar l'inici de la prosperitat de l'Hospitalet de l'Infant com a nucli urbà. És a dir, gràcies al **poblat Hifrensa**, la darrera colònia industrial de Catalunya, que acollia els treballadors de la central nuclear i les seves famílies (L'Hospitalet de l'Infant i la Vall de Llors, s.d.).

Tot i això, sabem que la història de la zona es remunta segles enrere per la trobada de pintures rupestres d'art llevantí, datades al Neolític. Malgrat aquests indicis, i a banda de sospites

d'assentaments grecs i ibers, la primera certesa de població és de la **Vil·la Oleastrum**, que estaria situada de forma estratègica entre la Via Augusta, el Coll de Balaguer, el riu Llastres i el mar Mediterrani per garantir l'accés a les rutes terrestres i marítimes (Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, s.d.b). En aquest sentit, convé aclarir que el nom de la nostra escola és en honor a aquesta vil·la, que fa referència al tipus d'oliver autòcton de la zona.

Segles més tard, l'Infant Pere (1305-1380), fill del sobirà Jaume II d'Aragó (1267-1327) i la princesa de Nàpols Blanca d'Anjou (1283-1310), va inaugurar l'**Hospital del Coll de Balaguer** el 8 de novembre de 1344. La finalitat era clara: complir la voluntat de la seva mare d'oferir refugi als peregrins i repoblar la zona, ja que era considerada un pas perillós. Però, encara que es va construir sota la promesa de brindar seguretat, l'hospital i la població creada al voltant han patit nombrosos episodis bèl·lics al llarg de la història, des dels atacs dels pirates fins als saquejos de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), passant per invasions sarraïnes, la Guerra dels Segadors (1640), la Guerra amb França (1793-1795), la invasió de les tropes de Napoleó (1808-1814) i les Guerres Carlines (1833-1839, 1846-1849 i 1872-1876). Actualment, l'hospital és considerat un Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) que atrau visites d'arreu del territori (Conejo *et al.*, 2002; Cultura a l'abast, s.d.b).

Pel que fa al **creixement demogràfic** de l'Hospitalet de l'Infant, es coneix que el 1818, any en què Vandellòs se separa de Tivissa i és dotat amb un Ajuntament propi, hi vivien tan sols catorze famílies. Tot i que el 1930 ja hi havia 468 habitants, el 1950 es va patir una davallada en la població, descendint als 375. No obstant això, a partir d'aquest moment, ja es va produir un increment demogràfic constant que dura fins a l'actualitat. Aquest fenomen, tal com s'avançava prèviament, el podem atribuir a la instal·lació de la primera central termonuclear de Catalunya, Vandellòs I, l'any 1969, i la posterior autorització per la construcció de la Central Nuclear Vandellòs II el 1980. Per tant, durant la dècada dels anys 1970, es va produir una **expansió urbanística** a l'Hospitalet de l'Infant, acompanyada de millores en les infraestructures i els equipaments municipals: l'Escola Àster, el Port Esportiu, la Casa de la Vila, el Centre d'Atenció Primària, el Parc de Bombers, el Casal d'Avis, la Biblioteca Municipal, el Polígon Industrial Les Tàpies, l'Institut Berenguer d'Entença, etc. (Conejo *et al.*, 2002).

Quant a la **identitat cultural** de l'Hospitalet de l'Infant, el principal tret que se'n conserva és la **Festa Major de Sant Roc** que, tot i que ha experimentat algunes modificacions en el programa, continua sent fidel als actes de més èxit com ara la Cercavila d'inauguració el dia 14 d'agost, el partit de futbol, la festa dels bous – adaptada, ara no hi ha animals – i el Ball de Festa

Major. A més, hi ha una llarga tradició de gegants – que representen, precisament, l'Infant Pere i la Blanca d'Anjou –, Ball de Diables o Correfocs i ball de sardanes (Conejo *et al.*, 2002). Altres elements del patrimoni festiu més recent són: el gegantó frare Celestí, una figura dissenyada per Joan Miró que representa un dels monjos de l'ordre dels germans Hospitalers de l'Hospital del Coll de Balaguer; el Cavall de Mar i *lo Boc*, elements representatius dels correfocs; i l'home dels Nassos, que cada 31 de desembre passeja pels carrers del poble (Cultura a l'abast, s.d.a).

Entitats culturals del municipi

Cal destacar que l'Hospitalet de l'Infant disposa d'un **ampli ventall d'associacions i entitats culturals**, tant musicals, audiovisuals i teatrals com festives i de foment cultural (Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, s.d.a):

- Associació Ball de Diables de l'Hospitalet de l'Infant
- Associació Banda Clau de Vent
- Associació cultural Sempre en Dansa de l'Hospitalet de l'Infant
- Associació Masia de Castelló
- Associació Multicultural Alternativa (AMA)
- Associació Rociera de l'Hospitalet de l'infant
- Catukra: Associació d'acordionistes de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant
- Centre d'Estudis de l'Hospitalet de l'Infant (CELHI)
- Coral Arsis de l'Hospitalet de l'Infant
- Foment Cultural de l'Hospitalet de l'Infant. Disposa de quatre seccions: el Grup de Sardanes, el Grup de Bitlles, el Cavallet de Mar i la Colla Gegantera
- Grup d'Havaneres Vent Fort de l'Hospitalet de l'Infant
- Grup de Dones Blanca d'Anjou de l'Hospitalet de l'Infant
- Grup de sevillanes “Punto y a Aparte” de l'Hospitalet de l'Infant
- Grup de teatre Quo Vadis de l'Hospitalet de l'Infant
- Associació Amics de la platja naturista del Torn
- Associació de Joves de l'Hospitalet de l'Infant

La llengua catalana

Com a municipi de Catalunya, la llengua pròpia de l'Hospitalet de l'Infant és el català. No obstant això, **el coneixement i l'ús del català es veu limitat**, sobretot per l'ús del castellà, ja

que una part considerable dels habitants de l'Hospitalet de l'Infant són originaris d'altres punts de la resta d'Espanya (*vegeu més informació a l'apartat 2.3. Plurilingüisme i diversitat cultural*). Per tant, tot i l'oficialitat del català en l'àmbit públic i formal, el castellà s'ha consolidat com la llengua habitual en l'àmbit privat i informal. De fet, s'ha establert com la llengua de cohesió social amb els nouvinguts d'arreu del món.

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya del 2011, dels 5.800 hospitalencs i hospitalenques, 5.598 persones entenien el català, però tan sols 3.281 el sabien escriure (Idescat, 2025). És a dir, tan sols un **56,7%** de la població tenia un domini prou elevat de la llengua catalana com per assolir l'habilitat d'escriptura. A més, aquestes dades corresponen a la realitat de catorze anys enrere, una situació ben diferent de la del 2025, tant per qüestions polítiques com demogràfiques. De fet, ateses les dades de l'enquesta d'usos lingüístics de la població del 2023, només un **32,6%** de la població catalana de quinze anys o més fan servir el català com a llengua habitual (Idescat i Departament de Política Lingüística, 2025). Cal aclarir que aquesta dada s'ha vist força reduïda des del 2003, quan el valor era del 46%.

Per tant, es considera cabdal **reforçar l'ús de la llengua catalana** per tal de recuperar-ne el prestigi social. Per a això, es proposaran eines com la recuperació de contes de tradició oral i de cançons populars. En aquest sentit, cal insistir en l'**anàlisi crítica** d'aquests recursos, ja que, tal i com exposa Olivera i Prat (2007), sovint perpetuen models antics de pensament que poden portar implícits pensaments masclistes o racistes. Així doncs, s'ha de recordar que són qüestions que pertanyen al passat i que, amb el pas del temps, la societat ha avançat, i continua avançant, cap a un model més just i respectuós amb tothom.

2.3 Plurilingüisme i diversitat cultural

Atenent els estudis de l'Institut d'Estadística de Catalunya de 2023, les dades ens mostren que, de les 6.976 persones empadronades a l'Hospitalet de l'Infant, **2.787 són nascudes fora de Catalunya** (Idescat, 2025). És a dir, **gairebé el 40%** de la població. Entre els diversos orígens trobem la resta d'Espanya (1.321), la resta d'Europa (642), Àfrica (264), Amèrica del Nord (84), Amèrica del Sud (440) i Àsia i Oceania (36). Per tant, podríem afirmar que l'Hospitalet de l'Infant és un nucli urbà **multicultural**.

Per aquest motiu, seria interessant apostar per l'**educació intercultural**, definida pel Departament d'Educació de Catalunya com “una resposta pedagògica a l'exigència de preparar

a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica” (XTEC, 2023).

Per una banda, Narges (2023) assenyala els **avantatges de treballar el multiculturalisme i el plurilingüisme** a l'aula, com ara conèixer i apreciar la diversitat; promoure la competència cultural, el pensament crític i la consciència social; fomentar la inclusió i reduir prejudicis i estereotips. Tot plegat, prepara l'alumnat per viure en un món cada vegada més global i interconnectat. A més, l'educació intercultural permet aprendre sobre la pròpia cultura com un primer pas per comprendre la complexitat cultural. D'aquesta manera, tant docents com estudiants, estableixen un compromís profund amb la comunitat mitjançant l'intercanvi cultural, la qual cosa contribueix a construir una societat més pacífica i justa (Taleisnik, 2017).

Per l'altra banda, l'estudi de Morris i Mims (1999) revela **quatre passos clau per assegurar la sensibilitat cultural** als centres educatius. El primer pas seria *crear un clima multicultural a l'aula*, pel qual afirmen que és essencial que els i les docents puguin reconèixer una situació d'aprenentatge multicultural i aprofitar-la per motivar l'alumnat a descobrir cultures d'arreu del món. En aquest punt apareix el segon pas, *involucrar els i les estudiants*, especialment aquells qui tinguin un bagatge cultural diferent, ja que, en reconèixer-lo, es reforça l'autoestima i l'orgull envers les pròpies arrels. El tercer pas, *fer lloc per l'alumnat que aprèn l'anglès com a segona llengua*, el traduirem a l'aprenentatge del català com a segona llengua, del qual parlarem més endavant (vegeu l'apartat “*El català com a llengua vehicular i de cohesió social*”, a *continuació*). Finalment, pel quart pas, *crear una llista literària culturalment correcta*, es recomana triar una varietat d'obres que reflecteixin de forma fidel la cultura d'altres indrets del món, fugint d'estereotips i tòpics negatius i imprecisos. D'aquesta forma, afirmen, es comparteixen valors comuns a les diferents cultures, com ara el respecte i la solidaritat, posant el focus en les similituds que ens uneixen i acceptant la diferència com quelcom enriquidor i positiu per reduir desigualtats.

El català com a llengua vehicular i de cohesió social

Pel que fa a l'aprenentatge del català com a segona llengua, resulta cabdal oferir plans dissenyats segons les necessitats reals de l'alumnat nouvingut. En aquest sentit, cal **diferenciar-los de l'alumnat amb necessitats educatives especials per dificultats d'aprenentatge o trastorns del desenvolupament**. De fet, Schofield i McGeary (2016) estableixen que fins a aproximadament segon de primària els infants nouvinguts es poden apropar bastant al ritme

d'aprenentatge de la resta de companys i companyes, però a partir d'aquest nivell és progressivament més complex assimilar un ritme semblant. Per acabar d'agreuja la situació, el suport planificat per l'alumnat nouvingut sol ser de dos anys, ja que a partir de llavors es considera, erròniament, que el domini de la segona llengua és fluid. Així doncs, l'obra de Schofield i McGeary (2016) ofereix unes orientacions per assegurar l'èxit de la intervenció.

D'un costat, remarquen que és especialment important **mantenir la llengua materna**, en comptes de reemplaçar-la, ja que forma part de la identitat de l'infant. A més, destaquen que **el plurilingüisme comporta clars avantatges cognitius, professionals i d'accés a la cultura i comunitat d'origen**. De l'altre costat, tenint en compte l'obra de Bloom i Keil (2001), indiquen que la llengua materna és imprescindible per garantir processos cognitius adequats a l'edat, així com la metacognició, perquè és la responsable del nostre diàleg intern.

Finalment, afirmen que, per tal de personalitzar el procés i assegurar que l'infant és el centre del seu propi aprenentatge, s'han d'**afermar les fortaleces i fomentar els interessos** lingüístics i culturals de l'alumne o alumna.

2.4 La cultura a l'escola

Per què s'hauria de promoure la cultura?

Tenint en compte que la cultura representa la vida social d'un conjunt d'individus, podríem entendre el **patrimoni immaterial** com el resultat conscient de processos històrics, polítics i econòmics (Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2021). En reconeixement d'aquest valor, es determinen **set àmbits** de patrimoni cultural immaterial per facilitar la conservació dels elements que el componen (Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2015b):

- a) Activitats productives, processos i tècniques
- b) Creences, festes, rituals i cerimònies
- c) Tradicions orals, particularitats lingüístiques i formes de comunicació
- d) Representacions, escenificacions, jocs i esports tradicionals
- e) Manifestacions musicals i sonores
- f) Salut, alimentació i gastronomia
- g) Formes de socialització col·lectiva i d'organització social

Però, per què la cultura hauria d'estar present a l'escola? Per una banda, trobem **raons cognitives**, és a dir, que afecten exclusivament a l'individu i a les seves capacitats. De fet, l'autor Bueno i Torrens (2019) entén la cultura com un element que “re-evoluciona” el cervell, ja que facilita la connexió neuronal i, per tant, la flexibilitat d'aquest òrgan. Així doncs, l'autor afirma que el fet de conèixer i participar en diverses formes d'expressió cultural – com ara el joc, la música o l'art –, propicia la creació de noves estructures neuronals i permet l'activació de mecanismes d'innovació lligats a la creativitat. A més, assegura que hi ha una relació bidireccional entre cultura i individu, ja que es modelen mútuament. És a dir, tal com hem vist també en apartats anteriors (*vegeu l'apartat 2.1. Teories del desenvolupament social*), l'individu es constitueix dins d'un determinat context o cultura, mentre la cultura es manté mitjançant la manifestació dels individus, alhora que s'estableix una relació creativa d'herència i canvi.

Per l'altra banda, tenim el **compromís social** de transmetre la història i els valors del territori, afermar la cohesió i el sentit de pertinença al grup i garantir la tolerància a la diversitat per tal de combatre els discursos d'odi. En aquesta línia, Castellví Mata (2024), considera cabdal formar el pensament crític mitjançant la comprensió, el diàleg i la crítica constructiva per evitar tendències autocràtiques i rebutjar posicions antidemocràtiques que atempten contra la dignitat humana. Així mateix, tot plegat es recolza biològicament, ja que Bueno (2019), en la seva convicció que les vivències culturals flexibilitzen el cervell, destaca que aquesta obertura de ment és especialment essencial per fugir de la demagògia.

Seguint aquest fil, Parra i Segarra (2017) adverteixen que hi ha una tendència a despolititzar les festivitats a l'escola, fet que pot derivar en una educació ciutadana pobra. De fet, exposen que molt sovint les propostes tenen un caràcter banalitzat, exclusivament lúdic, i que, per **assegurar una ciutadania democràtica, crítica i responsable** cal comprendre la relació entre civisme i cultura i tradició.

Per què s'hauria de fomentar el català?

Segons la Dra. Tove Skutnabb-Kangas (2008), pionera en drets lingüístics, **l'any 2100, entre un 90 i un 95% de les llengües d'arreu del món estaran extingides o en procés d'extinció**. Cal recordar que el català travessa una realitat complexa i delicada de davallada, però els experts assenyalen que encara es troba en una fase reversible (Generalitat de Catalunya. Departament de Política Lingüística, 2024). És a dir, ara és el moment de sumar esforços per evitar que la nostra llengua caigui en desús.

Tal com refermen Fuster i Vila (2019), “sense una presència determinant de la llengua a l'escola resultarà molt difícil, per no dir impossible, de mantenir una llengua minoritzada sota la pressió d'un Estat poc procliu a la diversitat”. Així doncs, resulta imprescindible **sensibilitzar la comunitat en l'ús del català**. Per això, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (2023) proposa sis motius a favor del català:

- 1) **Integració, arrelament i cohesió social.** El català és la llengua pròpia de Catalunya, compta amb una llarga història i reflecteix la cultura i les tradicions del nostre territori. Per tant, es defensa que parlar-lo és un acte d'estima i respecte per la cultura catalana.
- 2) **Facilitat d'aprenentatge.** El sistema educatiu de Catalunya procura garantir la competència plena del català en finalitzar l'escolarització obligatòria. D'altra banda, fora del sistema educatiu, s'ofereix una varietat d'opcions, majoritàriament gratuïtes, per aprendre la llengua. A més, cal tenir en compte que, en tractar-se d'una llengua romànica, l'aprenentatge pot resultar relativament fàcil pels parlants d'altres llengües romàniques, com ara el castellà o el francès.
- 3) **Interès instrumental.** El català és gairebé sempre necessari tant dins del sistema educatiu de Catalunya com en l'àmbit laboral, sobretot en funcionaris i oficis d'atenció al client.
- 4) **Compromís ètic amb la diversitat global i la justícia lingüística,** ja que el català ha estat silenciats i malmès a la història recent del nostre país i continua sent atacat per determinats col·lectius.
- 5) **Responsabilitat individual.** Tal com s'ha exposat prèviament, l'ús del català està en declivi, la qual cosa accelera el procés d'extinció en el qual es troba actualment la llengua catalana. Per tant, esdevé essencial apel·lar la responsabilitat individual per revertir aquesta situació.
- 6) **Empoderament i satisfacció amb un mateix.** L'obra argumenta que aprendre una nova llengua, tot i ser un procés complex, pot resultar satisfactori i reforçar l'autoestima en superar nous reptes.

Exemples pràctics a Catalunya

Seguidament, s'exposen algunes propostes educatives de Catalunya que esdevenen precedents per aquest projecte de millora pel que fa a la sensibilització i divulgació de la llengua i la cultura catalana i a l'apreciació de la diversitat cultural.

Per un costat, amb l'objectiu de revalorar l'ús del català i potenciar-ne la implicació emocional, el Consorci per a la Normalització Lingüística ofereix **tallers de sensibilització lingüística** per a la comunitat educativa. Aquesta activitat va dirigida tant a equips docents de primària i secundària com a associacions de famílies d'alumnes (Consorci per a la Normalització Lingüística, 2024). Així mateix, a la seva pàgina web, posen a disposició pública una guia de recursos per a centres educatius que recull les propostes pràctiques (Consorci per a la Normalització Lingüística, 2022).

Per un altre costat, la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL) col·labora en l'organització de **Correllengües** arreu del territori. Tot comença amb l'escenificació de l'encesa de la flama, com a element simbòlic i vertebrador, i la lectura d'un Manifest en honor a la llengua i la cultura catalana. A més, aquest esdeveniment va acompanyat de tota mena d'**activitats culturals, festives i pedagògiques**: xerrades, taules rodones, programes de ràdio i televisió, música i balls populars, actes gastronòmics, cercaviles, teatre al carrer, concerts, etc. Addicionalment, cada any es ret **homenatge a la vida i obra d'una escriptora o d'un escriptor català** i es plantegen propostes didàctiques per descobrir-les a l'aula de primària o de secundària (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana, 2025).

A banda, sota el títol "**Havaneres**", el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya proposa endinsar-se en la història del poble català al voltant de la Guerra de Cuba i en les característiques musicals que presenta l'estil que en va esdevenir, les havaneres. Per a això, proporcionen un dossier força complet i captivador sobre la tradició de les havaneres, encara tan vives al nostre territori, sobretot als indrets costaners (Oller *et al.*, 2017).

Tot i que el següent disseny didàctic pertany a la Comunitat Valenciana, sembla adient destacar-lo pel tractament que se'n fa de la cultura popular. En aquest sentit, es proposa la creació d'una **manifestació teatral amb elements del patrimoni festiu local**, considerant diversos aspectes: els personatges, l'acció, l'espai, el temps, l'attrezzo i l'acompanyament musical. Així doncs, amb aquest projecte s'incrementaria el compromís de la comunitat educativa amb el patrimoni festiu propi, alhora que participarien activament en una composició artística (Jordà Fabra, 2017).

Quant a les **iniciatives d'educació intercultural**, trobem dues experiències amb les famílies com a protagonistes. La primera es va dur a terme a l'Escola Espronceda de Sabadell, en els tallers de conversa en català organitzats amb el suport de Plataforma per la Llengua, en el marc

del Pla d'Actuació Lingüística Integral de Sabadell Sud. Les alumnes –mares d'infants de l'escola– van crear, de manera col·laborativa, un llibre que recull **receptes de la gastronomia del seu país d'origen**. Aquesta obra, de la qual se n'ha fet difusió, ha estat escrita totalment en català per elles mateixes i amb l'ajuda del professorat. És un clar exemple d'activitat que integra el foment de l'aprenentatge i de l'ús del català, el reconeixement de la diversitat cultural i la valoració de l'escola de famílies com un element transformador (Soley *et al.*, 2023). La segona, té lloc al segon cicle d'educació infantil a una escola barcelonina des del curs 2010/2011 i, a més a més, involucra els infants. El projecte, anomenat “Ballem el joc perdut”, forma part de la proposta “Barcelona fa esport a la ciutat” i esdevé un mitjà per establir vincles i propiciar un clima de respecte i confiança mútua a través del cos i el moviment. D'aquesta manera, gràcies a la creació d'un espai lúdic de convivència que reuneix diferents generacions, s'afavoreix la **recuperació de jocs dansats i danses tradicionals**, tant de la cultura catalana com de la resta de cultures presents a l'aula (González André i Braz, 2023).

Exemples pràctics internacionals

Si ampliem la perspectiva i fem una ullada fora de Catalunya, descobrim diverses pràctiques que aposten per reforçar la identitat i la cultura popular, alhora que es fomenta el coneixement i el respecte per les realitats alienes.

A Irlanda, es reivindica la necessitat de **reforçar els trets d'identitat** des del camp de l'educació com a resposta al currículum de primària en l'àmbit històric. El motiu rau en la naturalesa política del Regne Unit, ja que és un país multicultural per definició. No obstant això, el fet "nacional" es pot veure compromès per l'acusació d'ignorar alguns elements culturals que el componen, sacrificant així l'equilibri i la convivència. Per tant, la construcció de la identitat històrica i cultural irlandesa es pot considerar una qüestió controvertida (Tormey, 2006).

Als Estats Units, una mestra afroamericana, fidel a la *Culturally Relevant Pedagogy* (CRP), aprofita situacions quotidianes de l'aula d'educació infantil per **debatre i tractar aspectes ètnics** que sorgeixen –o es provoquen– entre els infants. Per exemple, explica que, en la lectura d'una versió africana de *La princesa i el pèsol*, una alumna va afirmar que no es tractava d'una princesa perquè no portava un vestit de princesa. Aquesta declaració va portar a parlar sobre el fet que no totes les persones d'arreu del món vesteixen seguint l'estil occidental, àmpliament acceptat pel seu alumnat (Sturdivant i Alanís, 2019).

A Holanda, dues educadores del projecte Komvoor, van idear una proposta per palesar la diferència entre el propi alfabet –el llatí– i els alfabetos d'altres cultures europees. Tot i que disposaven d'un ventall de fins a dotze alfabetos, en van escollir quatre: el grec, el ciríl·lic, l'hongarès i el llatí. Així doncs, els infants van tenir l'oportunitat d'escriure setze fonemes en quatre alfabetos diferents. D'aquesta manera, es van adonar de la **diversitat lingüística** que hi ha a Europa, complint així amb l'objectiu didàctic principal (Nijenhuis i Zwart, 2023).

A Grècia, una mestra de primària va posar el focus d'atenció en el Carnaval, per indagar en l'origen, la història, les peculiaritats i els esdeveniments tradicionals rere aquesta festivitat en diversos països europeus. Per a aquest projecte, l'alumnat de 6è es va distribuir en grups heterogenis de quatre membres per repartir-se els rols següents: agent turístic, historiador, reporter cultural i dissenyador gràfic. Així doncs, van haver d'investigar per crear una **guia de viatge per gaudir del Carnaval** en la localitat elegida (Papagoula, 2023).

Finalment, es considera convenient destacar plantejaments com el de Grever *et al.* (2008) i el de Mohamed (2020) que han demostrat la significança i la rellevància de l'educació cultural des de la perspectiva de l'alumnat. En el primer cas, en el marc del projecte de recerca *National Identity in Context: a common past in the Netherlands*, s'estudien els **interessos culturals** de 442 joves, d'entre 14 i 18 anys, d'Holanda i d'Anglaterra. Tot i que hi va haver disparitat en les respostes entre uns perfils i uns altres, es conclou que els estudiants mostren interès per la història familiar, el patrimoni cultural i la història apolítica. El segon estudi correspon a l'**avaluació de la competència intercultural** de l'alumnat del programa *Uniwide Language Program* de la Manchester Metropolitan University (MMU). Es tracta d'un programa lingüístic de 30 crèdits que brinda l'oportunitat d'assolir un nou idioma, independentment del nivell inicial, on, cada setmana, dediquen una hora al *project hour*, encarat a conèixer la cultura lligada a l'idioma en qüestió. En l'avaluació final del programa, que recull les percepcions dels docents i dels estudiants, es determinen els mètodes d'aprenentatge i d'avaluació més efectius: aquells que impliquen experiències i reflexions, mitjançant l'intercanvi cultural i el diàleg. Així mateix, es considera essencial centrar-se en els processos, les habilitats i actituds, i no pas tant en els fets i la informació descontextualitzada.

A tall de resum...

Al llarg del marc teòric s'ha pogut argumentar la importància de la cultura en el desenvolupament integral de l'infant i en el context multicultural de la nostra societat actual. A més, s'ha fet un recull d'experiències de Catalunya i d'altres punts del món, per tal d'apreciar el panorama actual de l'educació cultural i intercultural. Tot plegat, justifica l'elecció de treballar la cultura a l'escola: des de la llengua catalana i els elements del patrimoni històric i festiu del municipi fins a noves manifestacions culturals d'arreu del territori, la diversitat cultural i el plurilingüisme. Així doncs, a continuació, es desplega la proposta de millora enfocada a integrar la cultura en la realitat de l'Escola Oleastrum de l'Hospitalet de l'Infant.

3. Marc normatiu

3.1 Normativa internacional

Normativa	Definició	Aplicació
<p>Declaració dels Drets Humans (Nacions Unides, 1948)</p>	<p>La Declaració dels Drets Humans s'acorda tres anys després de finalitzar la Segona Guerra Mundial, com a mesura preventiva per evitar la repetició de les barbàries comeses. Així doncs, es proclamen 30 articles amb la finalitat de respectar els drets i les llibertats fonamentals.</p>	<p>Aquesta declaració esdevé una base essencial del projecte, ja que apel·la a la dignitat humana i el respecte com a pilars primordials de qualsevol nació.</p> <p>En aquesta línia, l'article 2 determina que tothom és igual, sense distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política, origen nacional, origen social o de qualsevol altre tipus.</p> <p>L'article 26 fa referència al dret a l'educació, inherent a tots els individus, i a la obligatorietat de l'ensenyament elemental. A més, es remarca el compromís educatiu per fomentar la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i tots els grups socials o religiosos.</p> <p>Finalment, l'article 27 estableix el dret a formar part de la vida cultural de la comunitat per garantir el lliure desenvolupament de la personalitat.</p>

<p>Convenció sobre els Drets de l'Infant (Nacions Unides, 1989)</p>	<p>La Convenció sobre els Drets de l'Infant, acordada per l'Organització de les Nacions Unides (ONU), se centra específicament en els drets dels infants, entès com tot ésser humà menor de divuit anys. Consta d'un total 54 articles, dividits en tres parts. Tot i això, les dues darreres parts determinen el tractament de la normativa en qüestió. Per tant, són 41 els articles que es fonamenten en els drets dels infants com a resposta al dret d'assistència i atenció especials de la infància, reconegut a la Declaració dels Drets Humans del 1948. De fet, es defineix com un pas endavant pel progrés social i la millora del nivell de vida.</p>	<p>Convé ressaltar els articles 29, 30 i 31, ja que palesen el dret a l'educació i la manifestació cultural.</p> <p>En primer lloc, l'article 29 reconeix la necessitat d'educar en el respecte cap a la pròpia identitat cultural, llengua i valors, tant del país on es viu i del país d'origen –en cas que siguin diferents–, com de la resta de nacions del món. Així mateix, s'hi estableix la importància d'inculcar l'amistat entre totes les ètnies i nacions, com a resultat de la integració de valors com la comprensió, la pau, la tolerància i la igualtat.</p> <p>En segon lloc, l'article 30 prohibeix la negació del dret a gaudir de la pròpia cultura, emprar la pròpia llengua i practicar la pròpia religió.</p> <p>En tercer i darrer lloc, l'article 31 proclama el dret a participar lliurement en la vida cultural i decreta als Estats membres el deure de fomentar-la i brindar oportunitats de participació.</p>
<p>Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)</p>	<p>En el marc de l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, es formulen disset</p>	<p>Cal destacar l'article 4, segons el qual és prioritari garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat, així com promoure</p>

<p>(Nacions Unides, 2015)</p>	<p>objectius entorn diverses temàtiques polítiques, econòmiques, socials, mediambientals, industrials i jurídiques i sobre el consum i els recursos alimentaris i energètics. Tot plegat, té com a finalitat reduir desigualtats, afermar les relacions entre les nacions per la pau universal, garantir la prosperitat i assegurar el benestar integral de tots els humans i la cura pel medi ambient. En aquest sentit, s'apela a la responsabilitat i el compromís de tots els Estats membre, de les institucions, de les empreses i de la ciutadania.</p>	<p>oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom. Concretament, la fitxa 4.7 fixa com a imprescindible el paper de la cultura i la valoració de la diversitat cultural per al desenvolupament sostenible.</p>
<p>Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial (Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura, 2003)</p>	<p>La Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial es distribueix en nou capítols i 40 articles, en els quals s'estableixen els processos de conservació dels elements que el conformen. D'aquesta manera, es defineix un protocol pels Estats membre per evitar la desaparició o deteriorament del patrimoni cultural immaterial, com a conseqüència dels processos de globalització.</p>	<p>Aquesta normativa reconeix la necessitat de conscienciar els infants i joves en la salvaguarda del patrimoni cultural com a compromís amb l'herència ètnica i els trets d'identitat. Així doncs, en el Capítol III, de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial en l'àmbit nacional, es troba l'article 14 d'educació, sensibilització i reforçament de capacitats. L'article en qüestió aposta pels programes educatius, de sensibilització i de difusió que garanteixen el reconeixement, el respecte i la</p>

		valoració del patrimoni cultural immaterial i que en reporten les amenaces. A més, es destaca el paper de la memòria col·lectiva com un element cabdal per l'expressió de la cultura immaterial.
--	--	--

3.2 Normativa espanyola

Normativa	Definició	Aplicació
Constitució Espanyola (Cortes Generales, 1978)	<p>Tres anys després de la mort del dictador Francisco Franco, el 1978, les Corts proposen una Constitució per assegurar els valors democràtics, així com la justícia, la llibertat i la seguretat. Consta de 169 articles dividits en deu títols. D'aquesta manera, els articles s'agrupen segons la temàtica: els drets i deures fonamentals, l'organització política de l'Estat, l'economia, l'organització territorial i el sistema jurídic.</p> <p>El 6 de desembre del 1978 el poble espanyol va ratificar la proposta, mitjançant unes votacions, que es va aprovar oficialment el 29 del mateix mes. No obstant això, al llarg dels anys ha patit algunes</p>	<p>En el preàmbul, trobem que la normativa es justifica amb la necessitat d'encoratjar el progrés de la cultura per millorar la qualitat de vida de la ciutadania. Per tant, al llarg de la Constitució es consideren un seguit d'articles per assolir aquest objectiu.</p> <p>D'entrada, l'article 3 reconeix la riquesa lingüística de l'Estat com un patrimoni cultural digne de respecte i protecció.</p> <p>Més endavant, l'article 9 estableix el deure de l'Estat de facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida cultural per tal de consolidar la igualtat individual i col·lectiva.</p> <p>Tot seguit, l'article 10 confirma l'adhesió a l'obligatorietat de complir els drets i les llibertats</p>

	<p>modificacions, la darrera de les quals va ser el 17 de febrer de 2024.</p>	<p>fonamentals recollides a la Declaració dels Drets Humans. Així mateix, a l'article 14 es fa especial èmfasi a la igualtat davant la llei, sense discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició derivada de situacions personals o socials.</p> <p>A banda, l'article 27 determina el dret a l'educació per garantir el desenvolupament integral dels individus, atenent els principis democràtics de convivència.</p> <p>Reprenent els drets culturals, l'article 44 corrobora el dret individual i col·lectiu d'accés a la cultura, mentre l'article 48 afirma el dret de participació lliure en la vida cultural i en el progrés que se'n derivi.</p> <p>Per acabar, l'article 148 relega a les Comunitats Autònomes el foment de la pròpia cultura, així com l'ensenyança de la pròpia llengua, en cas que n'hi hagi.</p>
<p>Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOE)</p>	<p>La <i>Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación</i>, es constitueix en 157 articles i vuit títols per definir el</p>	<p>Primerament, l'article 2 defineix com una finalitat del sistema educatiu espanyol la formació per fomentar la participació activa en la</p>

<p>(Jefatura del Estado, 2006)</p>	<p>funcionament del sistema educatiu espanyol. Per tant, es tracten múltiples aspectes com ara els principis de l'educació, el currículum i les competències, l'ordre dels ensenyaments, l'equitat i la inclusió en el paradigma educatiu, el paper dels docents, l'autonomia del centres, els recursos econòmics i l'avaluació i la inspecció del sistema educatiu.</p>	<p>vida cultural i social. A més, estableix que una altra finalitat és el reconeixement de la diversitat cultural i lingüística com un element enriquidor. Per a això, a l'article 9, es presenten programes de cooperació territorial per apreciar la riquesa cultural de les Comunitats Autònomes i propagar així l'equilibri territorial i el respecte mutu.</p> <p>En l'Educació Infantil, l'article 13 determina l'objectiu d'observar i explorar l'entorn familiar, natural i social, així com el de relacionar-se socialment en igualtat per apropiarse progressivament normes de convivència i interacció social. Addicionalment, es palesa el deure de respectar la cultura de tots els nens i nenes, atenent la Convenció sobre els Drets de l'Infant.</p> <p>En l'Educació Primària, d'una banda, l'article 16.2 determina l'adquisició de nocions bàsiques de la cultura i l'hàbit de convivència com una finalitat de l'etapa. De fet, l'article 17, que estableix els objectius d'aquesta etapa, afirma que s'han de conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i la</p>
------------------------------------	---	---

		<p>igualtat de drets i oportunitats per evitar la discriminació. De l'altra banda, l'article 18 defineix les àrees del <i>Conocimiento del Medio Natural, social y cultural</i> i de <i>Educación en Valores cívicos i éticos</i> com l'espai per tractar aquests assumptes i garantir-ne l'assoliment.</p> <p>Finalment, la disposició addicional vint-i-cinquena atorga als centres educatius el deure d'incloure i justificar al Projecte Educatiu de Centre les estratègies que s'hi apliquen per educar en valors d'igualtat i respecte per totes les identitats i cultures. Així mateix, la disposició addicional quaranta-unena estipula l'estudi d'altres cultures –especialment de les minories ètniques d'Espanya, com ara el poble gitano– per eliminar els possibles prejudicis i estereotips.</p>
<p>Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOMLOE)</p>	<p>L'anomenada LOMLOE és la llei espanyola més recent en matèria d'educació. Es tracta de 99 propostes de modificació de la LOE, la normativa exposada anteriorment. A més, s'hi afegeixen onze disposicions addicionals, cinc disposicions transitòries, una disposició</p>	<p>Tenint en compte que aquesta normativa es basa plenament en la LOE, ja que la modifica, seguidament s'exposen les principals diferències amb la LOE en referència a l'educació cultural.</p> <p>En primer lloc, al preàmbul, s'estableix la necessitat de fomentar</p>

<p>(Jefatura del Estado, 2020)</p>	<p>derogatòria i sis disposicions finals. D'aquesta manera, es pretén modernitzar el sistema educatiu, adaptant-lo a la realitat social i tecnològica actual. Així doncs, es busca reforçar la competència social i la competència digital com a elements clau en termes d'igualtat i benestar. En aquest sentit, convé destacar el canvi pedagògic que suposa, ja que es prioritza l'aprenentatge competencial, el pensament crític i la resolució de problemes davant de la capacitat memorística.</p>	<p>entre l'alumnat una reflexió ètica envers l'impacte de l'ús generalitzat de les tecnologies de la informació i la comunicació en múltiples aspectes de la vida quotidiana, inclosa la cultura, la construcció de la pròpia personalitat i la convivència democràtica.</p> <p>En segon lloc, es reconeixen les mesures establertes a l'Agenda 2030 en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, entre les quals trobem l'educació intercultural.</p> <p>En tercer i darrer lloc, a la modificació tres bis s'afegeix l'article 5 bis de l'educació no formal, en la qual se sustenta l'aprenentatge al llarg de la vida per a un desenvolupament ple de la personalitat. En aquesta línia, es valora com una eina per satisfer necessitats educatives en diferents àmbits de la vida social, com la promoció de valors comunitaris i l'animació sociocultural i la participació social.</p>
<p><i>Plan de Derechos Culturales</i> (Dirección General de Derechos</p>	<p>Tot i que actualment està en elaboració, el Ministeri de Cultura del Govern d'Espanya té previst presentar el <i>Plan de</i></p>	<p>Si posem el focus en l'eix temàtic d'educació, es palesa la necessitat d'una sinergia entre educació i cultura, per tal de garantir el ple</p>

<p>Culturales del Ministerio de Cultura del Gobierno de España, s.d.)</p>	<p><i>Derechos Culturales</i> al maig de 2025. Per a això, es basen en precedents tant nacionals (projectes de Barcelona, Navarra, el País Basc i les Illes Canàries) com internacionals (iniciatives de l'Organització de les Nacions Unides i altres institucions culturals). A més, col·laboren amb múltiples institucions per assegurar la diversitat de perspectives en el diagnòstic de la situació actual i en les propostes que se'n deriven.</p> <p>Així doncs, aquest pla, que es defineix com un instrument per assegurar la igualtat d'oportunitat en l'accés i el gaudi de la cultura, es desplega en tretze eixos temàtics: desenvolupament local i acció comunitària, educació, mediació cultural, igualtat de gènere, diversitat ètnica i racial, diversitat lingüística, discapacitat, desigualtat, cultura intergeneracional, sostenibilitat i Agenda 2030, drets digitals, avaluació de polítiques</p>	<p>exercici dels drets culturals al llarg de tota la vida. En aquest sentit, s'evidencia el paper cabdal del patrimoni cultural, la història i els coneixements tradicionals, així com la importància de l'educació intercultural. Per a això, les línies d'acció del pla vetllarien per l'adequació amb la legislació, l'adaptació dels entorns d'aprenentatge i el desenvolupament d'aliances entre el sector cultural i l'educatiu.</p>
---	---	--

	culturals i adequació normativa i bones pràctiques.	
<i>Plan Nacional de Salvaguardia del Patrimonio Cultural Inmaterial</i> (Ministerio de Educación, Cultura, y Deporte, 2015b)	El <i>Plan Nacional de Salvaguardia del Patrimonio Cultural Inmaterial</i> proveeix la definició i la classificació del patrimoni cultural immaterial , així com la identificació dels riscos i les raons per les quals resulta indispensable protegir-lo i conservar-lo . Així mateix, s'estableixen els criteris de valoració de les diferents manifestacions culturals –com ara el perill imminent de desaparició o la continuïtat–, per prioritzar-ne la salvaguarda i les línies d'actuació que es preveuen.	Pel present projecte de millora, s'ha fet servir la classificació del patrimoni cultural immaterial , entesa com un recull que organitza i agrupa les diverses formes d'expressió cultural a tenir en compte. A més, el pla recolza el projecte de millora en reconèixer la necessitat de coordinar aquestes actuacions de salvaguarda amb polítiques i projectes educatius.
<i>Plan Nacional de Educación Patrimonial</i> (Ministerio de Cultura, 2024)	El <i>Plan Nacional de Educación Patrimonial</i> sorgeix en el marc dels <i>Planes Nacionales de Patrimonio Cultural</i> , creats en la dècada dels anys 80 del segle passat i revisats el 2010 per l'Institut del Patrimoni Cultural de España en col·laboració amb les Comunitats Autònomes. De fet, es tracta de la nova versió del <i>Plan Nacional de Educación y Patrimonio</i> del 2015	El pla apel·la a l'apropiació de la ciutadania dels valors culturals , ja que s'apunta a la necessitat inherent de protegir i conservar allò que es coneix i es valora. En aquest sentit, convé ressaltar que, en el marc dels criteris metodològics, es destaca la formació dels educadors, la sensibilització de la comunitat, la cohesió i la responsabilitat social i l'accés universal.

	<p>(Ministerio de Educación, Cultura, y Deporte, 2015a), ja que la vigència del pla es limitava a deu anys, amb una revisió al cap de cinc anys. Com a novetat, s'afegeixen quatre capítols dedicats en els quals es recullen els criteris metodològics d'actuació, els programes que es desenvoluparan, la difusió del pla i la informació tècnica com l'estudi econòmic i els processos d'avaluació i seguiment.</p>	<p>A més, s'hi descriuen els reptes als quals s'enfronta l'educació patrimonial: el recolzament en els currículums educatius; la millora del material didàctic per la transmissió dels conceptes i valors patrimonials; el foment de la formació docent en els valors socials i culturals dels béns patrimonials i la incorporació d'entorns virtuals i equipaments culturals. Així doncs, es valora la integració de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) com a recurs d'aprenentatge i difusió, també per traspasar comunitats i apreciar la multiculturalitat.</p>
--	--	--

3.3 Normativa catalana

Normativa	Definició	Aplicació
<p>Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC) (Departament de la Presidència, 2009)</p>	<p>La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació –coneguda com a LEC– es compon de 205 articles repartits en dotze títols que pretenen definir el sistema educatiu català. D'aquesta manera, tracta una gran varietat d'aspectes, com ara l'objecte i principis del sistema educatiu, el règim lingüístic, la comunitat educativa, l'ordenació dels ensenyaments, l'autonomia dels</p>	<p>D'entrada, al preàmbul, es determina com a deure del sistema educatiu català el foment de l'arrelament a Catalunya, com a resposta a la identitat cultural i lingüística pròpia del nostre territori.</p> <p>De l'article 2, corresponent als principis rectors del sistema educatiu, es destaquen la inclusió escolar i la cohesió social; la</p>

	<p>centres educatius, els professionals docents i no docents, l'equip directiu i els òrgans de govern, els processos d'avaluació i l'administració i el finançament del sistema educatiu.</p>	<p>promoció del coneixement de Catalunya i el respecte per la convivència; la capacitació cultural per gaudir activament la ciutadania i la participació de la comunitat educativa.</p> <p>Pel que fa als drets i deures de conèixer les llengües oficials, l'article 10 palesa la importància d'assolir un domini ple del català i del castellà, com a llengües oficials, en acabar l'ensenyament obligatori. A més, estableix que els infants de nova incorporació al sistema educatiu català tenen dret a una acollida personalitzada i a rebre suport lingüístic.</p> <p>Per una banda, l'article 29, de drets i deures dels mestres i els professors en l'exercici de la funció docent, estipula que els treballadors i treballadores han de professar un clima de respecte, tolerància, participació i llibertat, d'acord amb la transmissió de valors democràtics. D'altra banda, l'article 109 formula l'obligatorietat de garantir el coneixement de les institucions i la cultura catalanes en la formació inicial del professorat, ja que,</p>
--	---	--

		<p>segons l'article 119, aquests sabers s'hi inclouen en les proves d'oposició.</p> <p>L'article 52 dicta que el currículum ha de contemplar l'aprenentatge de característiques socials, culturals, històries i lingüístiques del país –entre d'altres–, així com el coneixement d'altres pobles i comunitats.</p> <p>Més endavant, l'article 91 ordena que, en la creació del projecte educatiu, els centres han de sospesar les característiques socials i culturals de l'entorn escolar. Seguint aquesta línia, l'article 182, justifica l'avaluació del sistema educatiu per fer les modificacions oportunes atenent les conseqüències educatives derivades pels canvis en els àmbits socials, econòmics, demogràfics, tecnològics, científics, productius, culturals, pedagògics, ambientals, normatius i organitzatius.</p>
<p>Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació</p>	<p>La Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació sorgeix de la necessitat d'afermar el respecte a la dignitat humana i erradicar el racisme, la</p>	<p>En matèria d'educació, tractada a l'article 10, aquesta legislació defensa la igualtat d'oportunitats, l'absència de qualsevol forma de discriminació o d'assetjament als</p>

<p>(Departament de la Presidència, 2020)</p>	<p>xenofòbia, l'exclusió social i qualsevol altra expressió de discriminació i odi. En aquest sentit, mobilitza tant les organitzacions públiques com les privades i els particulars per assegurar la no-discriminació.</p> <p>Així doncs, la llei es disposa en 52 articles i cinc capítols, que determinen les línies d'actuació de l'Administració en diversos àmbits, per fomentar-ne l'aplicació, i dicten el règim sancionador en cas d'incompliment.</p>	<p>centres educatius i el rebuig a la segregació escolar.</p> <p>Així mateix, es constata el dret a gaudir d'una escola inclusiva de qualitat, que vetlli per l'atenció a la diversitat de qualsevol mena i per l'ús de materials escolars i del llenguatge respectuosos amb aquesta diversitat.</p> <p>A més, s'hi defineix una responsabilitat primordial de l'educació: la convivència natural i positiva en diversitat.</p>
<p>Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil (Departament d'Educació, 2023)</p>	<p>El Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil es disposa en setze articles organitzats en quatre capítols que fan referència als objectius i principis generals, al currículum, a la gestió pedagògica i a l'avaluació.</p> <p>Entre les principals novetats, s'inclou la cohesió de les dues etapes d'educació infantil en un sol currículum, la concreció de quatre eixos d'aprenentatge i nous elements curriculars: competències, criteris</p>	<p>En primer lloc, en l'article 3, de principis pedagògics, es palesa la importància de propiciar un clima de respecte i tolerància per assegurar les relacions socials basades en la igualtat i la valoració de la diversitat, fomentant així unes pautes bàsiques de convivència. Així mateix, es considera cabdal que els infants es formin una autoimatge positiva i lliure d'estereotips discriminatoris.</p> <p>Tot seguit, de l'article 4, en el qual es plantegen els objectius generals del decret, cal destacar l'observació i l'exploració de l'entorn proper,</p>

	<p>d'avaluació, sabers i situacions d'aprenentatge.</p>	<p>natural, social i cultural. Quant al règim lingüístic, recollit a l'article 5, es disposa l'objectiu de desenvolupament d'una perspectiva plurilingüe i intercultural, reconeixent i valorant la pròpia llengua i cultura.</p> <p>Més endavant, en l'article 7, de desplegament de currículum, s'enumeren els quatre eixos de desenvolupament i aprenentatge. Convé posar èmfasi en el quart eix: un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta. En aquest sentit, es fomenta el rebuig d'estereotips i l'establiment de vincles amb el món cultural. D'aquesta manera, es considera que la societat en la qual conviu l'infant li transmet un conjunt de trets culturals i socials que enriqueixen el seu bagatge personal i faciliten la construcció de la pròpia identitat. Cal aclarir que es contemplen el joc i la literatura com a elements clau per apropar-se a la cultura.</p> <p>A banda, a l'annex 1, trobem l'adaptació de les competències clau a l'educació infantil, ampliades en la normativa següent per la seva aplicació a l'educació primària.</p>
--	---	--

		<p>Finalment, com a criteri d'avaluació de final d'etapa rellevant, trobem el coneixement i la participació en manifestacions i representacions etnicoculturals, mostrant interès i respecte.</p>
<p>Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica (Departament d'Educació, 2022)</p>	<p>El Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica es desplega en 35 articles fraccionats en quatre capítols relatius als objectius i principis generals, al currículum, a la gestió pedagògica i a l'avaluació. Aquesta normativa contempla el currículum com una eina per al desenvolupament integral de la població. En aquesta línia, –mitjançant la formació d'una ciutadania crítica, activa i constructiva– preveu assolir una societat més justa, democràtica, cohesionada i inclusiva.</p> <p>Com a novetat, trobem les competències clau, els indicadors competencials al final de l'etapa i els nous elements curriculars: les competències específiques, els</p>	<p>En primer lloc, amb l'objectiu de millorar el model educatiu, aquesta normativa proposa sis vectors clau, l'últim dels quals se centra en la constitució d'una ciutadania democràtica, crítica, compromesa i amb consciència global. Així, es pretén donar resposta als reptes i oportunitats que resulten de la societat actual.</p> <p>En segon lloc, l'article 2 exposa els elements definidors de l'educació bàsica. Cal destacar el respecte a la pròpia identitat i a les aportacions culturals d'altres indrets, la perspectiva global no etnocèntrica, la formació de vincles que afavoreixin el sentiment de pertinença, el reconeixement de la diferència i la convivència pacífica. Addicionalment, s'hi palesa la necessitat de fomentar les experiències amb les famílies i la col·laboració amb els agents educatius de l'entorn.</p>

	<p>critèris d'avaluació, els sabers i les situacions d'aprenentatge.</p>	<p>En tercer lloc, l'article 4 defineix els objectius generals de l'educació bàsica. En aquesta ocasió, convé ressaltar el coneixement i els respecte pels elements bàsics de la cultura i història pròpia i aliena, incloent-hi el patrimoni artístic, cultural i gastronòmic. Seguint aquest fil, es valora l'exercici de l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat, així com el rebuig d'estereotips i prejudicis que esdevinguin en qualsevol forma de discriminació.</p> <p>En quart lloc, en l'article 7, trobem les competències clau que contempla el currículum, fent especial menció a la sisena i a la vuitena: la competència ciutadana i la competència en consciència i expressió culturals, respectivament.</p> <p>En cinquè i darrer lloc, es recalca l'article 8, ja que estableix les àrees de l'educació primària. Malgrat que totes les àrees poden jugar un paper rellevant en l'educació patrimonial i intercultural, es consideren tres àrees que esdevindrien els espais principals: Llengua Catalana i Literatura, Coneixement del Medi</p>
--	--	--

		Natural, Social i Cultural; Educació Artística i Educació Física.
Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (Departament d'Ensenyament, 2017)	<p>El Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, s'estructura en vint-i-sis articles i cinc capítols.</p> <p>Per una banda, es defineixen i es classifiquen les necessitats específiques de suport educatiu (NESE). Per l'altra banda, es concreten les mesures universals, addicionals i intensives i se'n fa una distinció de les situacions en les quals cal aplicar-les.</p> <p>Així doncs, la finalitat del decret és garantir l'accés a l'educació i l'establiment d'expectatives altes per l'èxit educatiu de tothom, sense distinció per raons físiques, cognitives, mentals, situacions socioeconòmiques, situacions socioculturals o origen.</p>	<p>Primerament, a l'article 3, es determina l'alumnat nouvingut com a alumnat amb necessitats educatives de suport educatiu, fruit d'una incorporació tardana al sistema educatiu català i la manca de domini de la llengua vehicular, el català en aquest cas. Per tant, a l'article 6 s'estipula que els centres educatius tenen el deure de brindar una atenció educativa especialitzada a l'alumnat nouvingut. És a dir, a banda de les mesures i suports universals, exposades a l'article 8, se'ls ofereixen mesures i suports addicionals, contemplades a l'article 9. En aquest sentit, a l'article 12 es determina la creació d'un Pla Individualitzat per garantir la personalització de l'acollida i l'atenció lingüística.</p> <p>Així mateix, convé aclarir que aquest decret esdevé un marc de referència per al disseny d'activitats respectuoses amb la diversitat de necessitats educatives especials presents al centre, derivades d'altres causes com ara dificultats d'aprenentatge o trastorns del desenvolupament.</p>

4. Desenvolupament del projecte

Un cop s'ha justificat la necessitat de treballar la cultura al centre, i s'ha corroborat amb el marc teòric i el marc normatiu, al llarg d'aquest apartat es desenvolupa el projecte de millora per poder concretar la proposta segons la realitat de l'Escola Oleastrum. Per a això, s'estableixen **cinc objectius** generals que s'organitzen en **tres àmbits**: àmbit pedagògic (objectiu 1 i 2), àmbit de gestió (objectiu 3) i àmbit de la comunitat educativa (objectiu 4 i 5). A continuació, es detallen els objectius:

1. Perpetuar la llengua i la cultura catalana per valorar la història, els trets d'identitat i les tradicions del territori.
2. Potenciar l'educació intercultural per garantir una actitud acollidora i respectuosa envers la diversitat cultural i el plurilingüisme.
3. Promocionar la col·laboració de l'equip docent del centre, entès com a principal impulsor del projecte de millora.
4. Assegurar la complicitat de les famílies per fomentar-ne la participació en el projecte de millora.
5. Afermar les relacions amb les entitats i associacions culturals del municipi per establir lligams favorables bidireccionalment.

Cadascun d'aquests objectius es desplega en dues o tres **estratègies** que, alhora, contempnen entre dos i quatre **activitats** o **accions** amb els quals es pretén assolir els objectius. Finalment, s'analitza la **relació del projecte de millora amb els actuals currículums** del sistema educatiu de Catalunya, recollits al Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil i al Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica (Departament d'Educació, 2023; Departament d'Educació, 2022).

4.1. Àmbit pedagògic

Objectiu 1: Perpetuar la llengua i la cultura catalana per valorar la història, els trets d'identitat i les tradicions del territori								
Estratègia 1.1.: Fomentar l'ús del català per garantir-ne una correcta adquisició i la competència plena en finalitzar l'etapa d'educació primària								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1.1.1. Parlem català!	Equip docent i no docent	Enquesta inicial i final	Detecció de situacions en què no es parla català de forma usual (com ara al pati, al menjador, als passadissos, etc.) per fer propostes de millora	Enquesta inicial i final per determinar el grau d'ús del català en diferents situacions escolars				
1.1.2. Activitats lúdiques per recuperar el prestigi social del català	Grup impulsor Equip docent	Enquesta inicial i final	Avaluació de les tertúlies dialògiques i els karaokes Recompte i valoració de les sortides culturals	Enquesta inicial i final per valorar la popularitat del català entre l'alumnat				

<p>1.1.3. 30 minuts diaris de lectura</p>	<p>Comissió de Biblioteca</p> <p>Tutors i tutores</p> <p>Especialista d'educació especial</p>	<p>Pressupost per ampliar l'oferta de contes i llibres de la biblioteca escolar</p> <p>Test per avaluar el nivell de fluïdesa i de comprensió lectora (Proves PACBAL a I5, 1r i 2n)</p>	<p>Registre de la quantitat de sessions (procurant almenys un 80%)</p> <p>Avaluació de la qualitat de les sessions (preparació, adequació i productivitat)</p>	<p>Comparació del nivell de fluïdesa i comprensió lectora a principi i a final de curs</p>				
--	---	---	--	--	--	--	--	--

1.1.1. Atès que el català és la llengua vehicular del centre, es contempla el seu ús per part de tota la comunitat educativa, tant entre l'alumnat com entre el personal docent i no docent del centre. Així doncs, en les situacions en què es detectés un ús no habitual del català, es faria un toc d'atenció per garantir-lo. Cal remarcar que es valora l'esforç dels individus no catalanoparlants per aprendre, parlar i estimar la llengua, així com el suport de totes les persones que faciliten aquest procés.

1.1.2. El Projecte Educatiu de l'Escola Oleastrum planteja un seguit d'activitats lingüístiques que cal assegurar per tal de recuperar el prestigi del català. Per una banda, es recullen activitats d'aula com tertúlies dialògiques, per aprofundir en la literatura, i karaokes, per treballar de manera lúdica i transversal elements lingüístics, musicals i emocionals. Per l'altra banda, es programen sortides culturals vinculades a l'aprenentatge i la normalització de la llengua catalana, com ara sessions de contes, espectacles de titelles, visites a la Biblioteca Municipal Infant Pere i a les instal·lacions de la Televisió de Vandellòs, obres de teatre, musicals, recitals de poesia o de lectura en veu alta, etc.

1.1.3. Com a novetat, es proposa la dedicació de 30 minuts diaris a la lectura. Cal aclarir que es contempla des d'una vessant programada i alineada amb la resta d'aprenentatges de l'aula. És a dir, es valora com una estratègia que integra l'adquisició del *gust per llegir* –així com altres aspectes propis de la lectoescriptura com la fluïdesa i la comprensió lectora a l'educació primària (*saber llegir*)– amb l'aprofundiment dels processos d'ensenyament i aprenentatge que tenen lloc a l'aula per garantir que siguin significatius (*llegir per aprendre*).

Objectiu 1: Perpetuar la llengua i la cultura catalana per valorar la història, els trets d'identitat i les tradicions del territori								
Estratègia 1.2.: Considerar la cultura des de diferents àrees del currículum								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1.2.1. Descubrim la literatura oral (Llengua Catalana i Literatura)	Grup impulsor Tutors i tutores	Obres recopiladores de la literatura oral Recursos humans: participació de les famílies en la transmissió de la literatura oral i popular	Nivell d'interès de l'alumnat pels registres presentats	Valoració del procés d'ensenyament i l'aprenentatge i del grau d'assoliment dels objectius didàctics per part de l'alumnat				

<p>1.2.2. Fem poble! (Coneixement del Medi Social i Cultural)</p>	<p>Grup impulsor Tutors i tutores</p>	<p>Material relacionat amb el patrimoni històric i festiu, cedit per l'Ajuntament o prestat per la Biblioteca Municipal</p>	<p>Grau de curiositat dels infants per conèixer el passat del seu poble</p>	<p>Valoració del procés d'ensenyament i l'aprenentatge i del grau d'assoliment dels objectius didàctics per part de l'alumnat</p>				
<p>1.2.3. Sentim el ritme i la bellesa de la tradició! (Educació Artística)</p>	<p>Grup impulsor Tutors i tutores Especialista de música</p>	<p>Altaveu i enregistraments de la música necessària per les danses a treballar Cançoner popular Compilació de mostres d'obres artístiques i informació sobre els autors o autores</p>	<p>Predisposició per aprendre elements cultures i tradicionals, així com per descobrir artistes multidisciplinaris</p>	<p>Valoració del procés d'ensenyament i l'aprenentatge i del grau d'assoliment dels objectius didàctics per part de l'alumnat</p>				
<p>1.2.4. Juguem com abans (Educació Física)</p>	<p>Grup impulsor Especialista d'educació física</p>	<p>Recursos disponibles a la sala de material d'educació física</p>	<p>Registre de jocs tradicionals espontanis a l'hora del pati</p>	<p>Valoració del procés d'ensenyament i l'aprenentatge i del grau d'assoliment dels</p>				

				objectius didàctics per part de l'alumnat				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

1.2.1. Es destaca la rellevància d'explicar contes tradicionals (catalans o no), rondalles, llegendes i faules; d'aprendre poemes, rondalles i endevinalles; i de reconèixer i fer servir dites, refranys i frases fetes. D'aquesta manera, es dona valor a aquest tipus d'herència cultural que ha transmès la saviesa popular de generació en generació al llarg de la història. Per a això, el grup impulsor crearia una llista de recursos i activitats perquè els tutors i tutores les puguin implementar a les aules. Cal remarcar que, tal com es detalla més endavant, es procuraria la participació de les famílies, especialment de la gent gran (*vegeu l'acció 4.2.2.*).

1.2.2. Es busca transmetre la història de l'Hospitalet de l'Infant mitjançant el patrimoni històric i festiu municipal, amb l'Hospital del Coll de Balaguer i la Festa Major de Sant Roc com a elements principals de referència. Així doncs, l'alumnat s'endinsarà en la història de l'Hospital del Coll de Balaguer –que, tal com hem vist al marc teòric, reflecteix bona part de la història de Catalunya (*vegeu l'apartat 2.2. La cultura a l'Hospitalet de l'Infant*)– i descobrirà les semblances i diferències entre la quotidianitat dels hospitalencs i hospitalenques de generacions passades i la dels habitants actuals.

1.2.3. Sense cap mena de dubte les expressions artístiques van lligades a un component cultural inevitable. És per això que es considera cabdal aprendre cançons populars i danses tradicionals, com ara la sardana o el ball de bastons. A més a més, a educació primària, es planteja el coneixement d'artistes catalans, –ja siguin músics, pintors, escultors, arquitectes o del món de l'espectacle– i les seves obres.

1.2.4. Per acabar, a educació física, es presentarien jocs tradicionals a principi de curs per contribuir a reduir conflictes mitjançant la dinamització de patis. Així, els infants poden experimentar de primera mà els jocs que omplien els carrers i les places anys enrere, dotant-los d'alternatives a l'ús inadequat de les tecnologies fora de l'escola.

Objectiu 1: Perpetuar la llengua i la cultura catalana per valorar la història, els trets d'identitat i les tradicions del territori								
Estratègia 1.3.: Conèixer tradicions i festivitats de Catalunya i, especialment, del municipi								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1.3.1. Creació d'un calendari de festivitats catalanes	Grup impulsor	Paper continu, cinta adhesiva, cartolines, tisores, pegament, pintura, retoladors i colors de fusta	Grau d'adhesió a la proposta	Valoració per part dels docents i dels infants				
1.3.2. Descubrim més sobre les tradicions	Tutors i tutores	No es requereix cap recurs específic	Grau de participació de les famílies	Valoració per part dels docents i dels infants				
1.3.3. Recuperem tradicions perdudes	Tutors i tutores *Especialista de música (en cas que s'elegís la Tuna)	A especificar segons la tradició que l'alumnat decideixi recuperar *Si fos la Tuna, es necessitaria el vestuari adient per tot l'alumnat (toga i banda) i	Iniciativa per part de l'alumnat	Enquesta de satisfacció dels docents i dels infants				

		instruments o material per fabricar-los						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.3.1. Durant el primer curs del projecte de millora, el grup impulsor farà un calendari de festivitats i decidirà en quines aprofundirà cada classe. Per a això, crearà un calendari que es penjarà a un passadís del centre. Un cop s'iniciï el segon curs, cada classe treballarà la festivitat que li pertoqui, investigant-ne l'origen i la manera de celebrar-la (alimentació, vestuari, música, dansa, objecte particular, etc.) i confeccionarà un pòster o infografia que reculli la informació per penjar-la al costat del calendari. Quan s'apropi la data de la festivitat en qüestió, es farà una breu presentació per la resta de l'escola. Cal aclarir que en el cas de les festivitats que tenen lloc a l'estiu s'acordarà un període amb el nivell adjudicat per abordar-les.

1.3.2. Després de conèixer una gran varietat de festivitats, convidarem l'alumnat a identificar les tradicions que les acompanyen. Així mateix, ampliarem la descoberta de tradicions que estan presents d'alguna forma a les famílies dels infants. D'aquesta manera, compartiran una tradició familiar que els relaciona directament amb els seus avantpassats. Sembla convenient remarcar que es pot tractar d'una tradició festiva, d'una situació puntual o bé de la vida quotidiana: una recepta, un esdeveniment, una peça de roba o complement, una joia, una cançó, una dita, etc. Per tant, es generarà un diàleg enriquidor per conèixer la realitat d'una família al llarg dels anys i per valorar els canvis i continuïtats en el temps.

1.3.3. Pel darrer curs del projecte de millora es tractarà de recuperar una tradició perduda dins del context escolar. Tot i que la idea està subjecta a canvis segons la voluntat de l'alumnat, es proposa que els nens i nenes de sisè reprenguin la Tuna. Per a això, investigaran què és, d'on sorgeix, on continua present actualment i per què i amb quin objectiu es fa. Així doncs, per tal de recaptar diners per les colònies de final de curs, s'organitzaria una cantata, amb instruments i vestuari inclòs, pels carrers del poble.

Objectiu 2: Potenciar l'educació intercultural per garantir una actitud acollidora i respectuosa envers la diversitat cultural i el plurilingüisme								
Estratègia 2.1.: Definir el procés d'acollida de l'alumnat nouvingut, així com el d'immersió lingüística i cultural								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
2.1.1. Iniciar un programa d'acompanyament i suport a les famílies nouvingudes	Equip directiu	Guia de benvinguda Enquesta	Grau de participació de les famílies de l'escola Enquesta sobre la utilitat de la guia de benvinguda durant el primer mes	Valoració de l'acolliment per part del centre i de la família apadrinadora Valoració de l'apadrinament per part de la família local				
2.1.2. Concretar una guia d'adquisició del català com a segona llengua	Grup impulsor	Guia d'adquisició del català com a segona llengua	Nivell d'implicació dels membres del grup impulsor en l'elaboració de la guia	Valoració de la guia per part de l'equip docent				
2.1.3. Reforçar el funcionament de les parelles lingüístiques	Tutors i tutores	Enquesta de satisfacció	Nivell d'implicació de les parelles lingüístiques	Enquesta de satisfacció per part de les parelles lingüístiques i del				

				docent que les tutoritza				
--	--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--

2.1.1. Amb l'objectiu de facilitar l'arribada de les famílies nouvingudes, s'oferirà un acompanyament i suport des del centre per conèixer l'entorn. És a dir, es dissenyarà una guia de benvinguda que inclourà un calendari amb festivitats; l'adreça i el contacte de l'AFA, l'Ajuntament, el Centre d'Atenció Primària (CAP), la farmàcia, la policia local i els bombers; la ubicació d'indrets rellevants, com ara els supermercats, el banc, els comerços locals, la biblioteca municipal i altres institucions culturals, els parcs i espais naturals; paraules i expressions d'ús habitual i informació sobre cursos de català presencials o en línia. Així mateix, es procediria a l'apadrinament dels nouvinguts per part d'una família voluntària de l'escola, preferentment catalanoparlant, per tal d'ajudar-los en l'adaptació al municipi. En aquest sentit, se'ls orientaria amb idees d'activitats lúdiques, culturals i esportives que poden dur a terme fora del centre.

2.1.2. Mitjançant obres com la de les autores Schofield and McGeary (2016), tractada al marc teòric (*vegeu l'apartat "El català com a llengua vehicular i de cohesió social" dins la secció 2.3. Plurilingüisme i diversitat cultural*), el grup impulsor crearà una guia amb recursos sobre l'adquisició del català com a segona llengua. Per a això, definirà breument les bases teòriques de l'aprenentatge d'una segona llengua en el context escolar, la justificació d'un tractament específic i les recomanacions per abordar-lo, així com eines, estratègies i errors a evitar per facilitar aquest procés. Un cop estigui acabada, aquesta guia es compartirà amb la resta de l'equip docent a través d'una nova carpeta de Drive, que alhora servirà per afegir els recursos que se'n puguin derivar. Convé aclarir que també s'abordarà la utilitat de la guia en un claustre perquè tothom tingui l'oportunitat de donar la seva opinió i de suggerir canvis o propostes de millora.

2.1.3. El Projecte Educatiu de l'Escola Oleastrum descriu les parelles lingüístiques com un element cohesionador i d'aprenentatge entre iguals. Per tant, es reafirma el seu ús per beneficiar tant l'infant nouvingut, facilitant el seu procés d'aprenentatge del català, com el nen o nena que l'ajuda a adquirir-lo de forma natural mitjançant el joc i les interaccions quotidianes. Com a novetat, el canvi que es contempla és que les parelles

lingüístiques es formin a partir dels apadrinaments familiars sempre que sigui possible per reforçar els lligams tant dins com fora de l'escola. Amb aquesta proposta, doncs, es vetlla pel foment d'actituds acollidores i per l'ús del català per part de tots els companys i companyes per garantir la inclusió de l'alumnat nouvingut dins i fora del centre.

Objectiu 2: Potenciar l'educació intercultural per garantir una actitud acollidora i respectuosa envers la diversitat cultural i el plurilingüisme								
Estratègia 2.2.: Perseverar en l'educació intercultural								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
2.2.1. (Re)coneixem la diversitat cultural a l'aula	Tutors i tutores	No es requereix cap recurs específic	Grau de participació de l'alumnat	Valoració per part de cada grup-classe				
2.2.2. Celebrem la diversitat cultural el Dia de la Pau (30 de gener)	Grup impulsor	Taules per muntar les paradetes Enquesta de satisfacció *Podria ser que les famílies ens demanin algun recurs de l'escola	Grau de participació de les famílies	Enquesta de satisfacció dels docents i dels infants i de les famílies, ja siguin representants culturals o no				

2.2.3. Fem una volta al món!	Equip docent	Una tauleta o portàtil per cada grup	Nivell de predisposició i iniciativa de l'alumnat	Grau d'assoliment dels objectius didàctics proposats per l'equip docent				

2.2.1. Per tal d'afavorir la conscienciació, es contemplen activitats que permetin intercanviar la realitat cultural dels nens i nenes en espais de tutoria. És a dir, es brindaria llibertat als infants, sobretot els que provenen de cultures diferents de la catalana, motivant-los a què ens expliquin un tret de la seva cultura familiar. Tal com afirmaven Morris i Mims (1999), és imprescindible reconèixer oportunitats d'aprenentatge intercultural quan es presenten (*vegeu l'apartat 2.3. Plurilingüisme i diversitat cultural*). Així doncs, per exemple, convidaríem un nen musulmà a què ens expliqui què és el ramadà i què fan quan té lloc aquest període o a una nena valenciana a exposar què són les falles i com les viu la seva família. A més, es poden recolzar en fotografies, vídeos o objectes per expressar de forma més visual les seves tradicions.

2.2.2. Es proposa que en el Dia de la Pau tingui lloc un Dia Cultural, amb la participació de les famílies, per compartir aspectes relacionats amb l'estil de vida, la llengua, l'alimentació, la vestimenta, els instruments, les danses, les festivitats, etc. Per a això, a la tarda, ens reuniríem a la pista del pati –o al gimnàs, segons les condicions meteorològiques– i muntaríem paradetes amb els infants representants de cada cultura, amb les seves respectives famílies, perquè ens en facin un petit tastet. La circulació seria lliure i els representants anirien rotant, dins del mateix col·lectiu, perquè tothom pugui gaudir de la jornada. Cal remarcar que en la lectura del manifest es palesaria la importància del respecte mutu per la convivència i la bellesa i riquesa de la diferència.

2.2.3. Prenent com a inspiració l'experiència de Papagoula (2023), en què s'investigava la celebració del Carnaval en diferents països (*per a més informació, vegeu l'apartat "Exemples pràctics internacionals" dins de la secció 2.4. La cultura a l'escola*), es formula la descoberta de les múltiples perspectives culturals entorn un mateix tema estès arreu del món, com ara l'alimentació, els esports, la mobilitat, la moda, la salut, les

festivitats comunes, etc. Per a això, es farien grups de quatre membres i cada classe d'educació primària, en adequació amb el seu nivell, prepararia una exposició oral amb suport audiovisual. D'aquesta manera, els infants podrien reconèixer els matisos de cada cultura amb la finalitat de valorar allò que ens uneix i d'acceptar les diferències com quelcom positiu.

4.2. Àmbit de gestió

Objectiu 3: Promocionar la col·laboració de l'equip docent del centre, entès com a principal impulsor del projecte de millora								
Estratègia 3.1.: Crear un grup impulsor de la cultura								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
3.1.1. Formar-se i traslladar la formació a la resta de l'equip docent	Grup impulsor	*Pressupost per la formació, en cas que s'elegís alguna d'una plataforma privada	Recompte de les activitats de formació	Valoració de la utilitat i la rellevància de les activitats de formació i dels recursos que se'n deriven per part de tot l'equip docent				
3.1.2. Planificar actuacions a nivell d'aula, de cicle i de centre	Grup impulsor	No es requereix cap recurs específic	Registre de les activitats	Valoració de la qualitat i la satisfacció de les activitats per part dels grups-classe				
3.1.3. Dur a terme un seguiment del projecte	Grup impulsor	No es requereix cap recurs específic	Relació de les reunions destinades a l'avaluació i a la millora contínua (com a	Adequació de les propostes de millora				

			mínim una cada trimestre) Anàlisi de les enquestes destinades a tota la comunitat educativa					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Abans de detallar les activitats exposades anteriorment, sembla convenient determinar que el grup impulsor hauria d'estar format, com a mínim, per un membre de l'equip directiu, un tutor o tutora d'infantil, un tutor o tutora de primària, l'especialista de música, l'especialista d'educació física i l'especialista d'atenció a la diversitat. Aquest grup es reuniria un cop per setmana almenys durant el primer trimestre del primer curs del projecte de millora. Així doncs, els dimarts, en comptes d'assistir a les seves respectives comissions, seran els encarregats d'engegar el projecte de millora. Un cop hagi passat aquest període, es valorarà la periodicitat de les reunions del grup impulsor de la cultura o bé es programaran reunions aïllades segons les necessitats del projecte.

3.1.1. Es contempla la formació del grup impulsor, especialment durant el primer curs del projecte de millora, per tal d'actuar amb fonaments i qualitat. Es proposa l'oferta formativa en *Suport lingüístic i social* i en *Interculturalitat* de la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC, 2024; XTEC, 2025). Cal detallar que cada membre del grup impulsor faria una formació diferent i es responsabilitzaria de traslladar els aprenentatges i els recursos que se'n derivin a la resta de l'equip docent, ja sigui telemàticament, mitjançant la carpeta de Drive, o amb exposicions breus en reunions del Claustre.

3.1.2. Basant-se en el present projecte de millora i les activitats o accions presentades, el grup impulsor hauria de concretar les actuacions a nivell d'aula, de cicle o de centre. Així mateix, haurien d'idear noves propostes d'activitats culturals.

3.1.3. Amb la finalitat d'avaluar i assegurar la millora contínua del projecte de millora, el grup impulsor fomentaria debats pedagògics entorn el tractament de la cultura al centre. Així mateix, es valorarien les actuacions dutes a terme i s'analitzarien exemples pràctics d'altres escoles o institucions per definir propostes de millora. Convé aclarir que les valoracions es farien a través del propi punt de vista i de la perspectiva coneguda a través de les enquestes per part de tota la comunitat educativa que s'expliciten al llarg d'aquest apartat.

Objectiu 3: Promocionar la col·laboració de l'equip docent del centre, entès com a principal impulsor del projecte de millora								
Estratègia 3.2.: Garantir la figura del docent com a model cultural								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
3.2.1. Participar en les sessions de sensibilització i formació per part del grup impulsor, així com en les accions proposades	Equip docent	Recursos formatius compartits o creats pel grup impulsor Document de registre a la carpeta de Drive	Registre individual de les accions del projecte de millora en els quals hi participen	Valoració de les activitats proposades al projecte de millora				
3.2.2. Compartir la pròpia participació en la vida cultural	Equip docent	No es requereix cap recurs específic	Nivell d'implicació en la transmissió d'activitats culturals	Valoració per part dels docents sobre l'interès				

				de l'alumnat en conèixer aquests fets				
3.2.3. Assegurar que tots els elements del procés d'ensenyament i aprenentatge són respectuosos amb la cultura catalana i la diversitat cultural, rebutjant estereotips negatius i actituds discriminatòries	Equip docent	Rúbrica amb els criteris de coavaluació	Coavaluació aleatòria dels materials i recursos al principi del projecte de millora	Repetició de la coavaluació aleatòria dels materials i recursos al final del projecte de millora amb l'objectiu d'haver erradicat completament els de naturalesa discriminatòria i d'haver millorat l'adequació				
3.2.4. Mantenir una actitud de curiositat i respecte tant pels trets de la cultura catalana com de la resta de cultures presents al centre	Equip docent	No es requereix cap recurs específic	Detecció de situacions en què es vulneren els drets culturals dels infants i disseny de propostes de millora	Valoració de l'eficàcia de les propostes de millora				

3.2.1. Sense cap mena de dubte, els docents són els principals impulsors en l'engranatge del projecte de millora, ja que són els agents al capdavant de totes les activitats i accions previstes. Per això mateix, cal assegurar la participació en les sessions de sensibilització i formació de la mà del grup impulsor de la cultura i la predisposició i implicació al llarg del projecte.

3.2.2. Si parlem de compartir la realitat cultural dels infants, sembla escaient pensar que els i les docents també haurien d'expressar la seva cultura familiar. De la mateixa manera, en tant que són adults actius en la vida social i cultural, seria interessant que tractessin a l'aula les seves accions culturals fora de l'escola com un element natural en la seva quotidianitat, per tal d'esdevenir referents culturals de cara a l'alumnat. Per exemple, si un mestre forma part d'una banda de música o d'un grup de teatre podria explicar-ho als infants i evidenciar-ho amb imatges o vídeos.

3.2.3. Tal com manifesten Morris i Mims (1999), resulta cabdal tenir cura dels materials i recursos que s'utilitzen a l'aula per vigilar que respecten la cultura i que no suposen cap mena de discriminació ni perpetuació d'estereotips i tòpics imprecisos (*vegeu més informació a l'apartat 2.3. Plurilingüisme i diversitat cultural*). Per a això, cal que l'equip docent compleixi l'activitat 3.2.1, de sensibilització i formació, per detectar i evitar materials inadequats.

3.2.4. Seguint la premissa que els docents són la referència de l'alumnat, és fonamental que demostrin respecte i tolerància cap a totes les realitats culturals del centre, així com curiositat per conèixer els trets d'identitat i les tradicions dels infants. Tot i que l'ideal seria no haver d'especificar-ho, també haurien d'intervenir en moments de vulneració dels drets culturals dels nens i nenes i en qualsevol forma de discriminació per motiu d'origen – i per qualsevol altre motiu, és clar–.

4.3. Àmbit de la comunitat educativa

Objectiu 4: Assegurar la complicitat de les famílies per fomentar-ne la participació en el projecte de millora								
Estratègia 4.1.: Involucrar les famílies en l'aprenentatge cultural del centre								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
4.1.1. Tallers de sensibilització lingüística per a les famílies	Grup impulsor	Pressupost per als tallers Enquesta de satisfacció	Registre de les famílies participants en el taller	Enquesta de satisfacció després del taller				
4.1.2. Escola de famílies	Comissió mixta	Pressupost per la formació Enquesta de satisfacció	Recompte de la participació en la formació	Enquesta de satisfacció en completar la formació				

4.1.1. Prenent com a referència els tallers de sensibilització lingüística del Consorci per a la Normalització Lingüística (*per a més informació, vegeu l'apartat "Exemples pràctics a Catalunya", dins de la secció 2.4. La cultura a l'escola*), sembla adient proposar-los a l'Escola Oleastrum perquè les famílies ens acompanyin en aquest projecte de millora per preservar el català i la cultura catalana. Així doncs, s'incidiria en la importància de no deixar que la cultura i la identitat caiguin en l'oblit.

4.1.2. En el marc del Pla de Formació per a famílies, exposat al Projecte Educatiu de Centre de l'Escola Oleastrum, la comissió mixta valoraria la possibilitat d'oferir el curs "Prevenició, detecció i intervenció davant de conductes d'odi i discriminació" i "Hàbits lectors i promoció de la lectura", així com orientació per fer cursos de català presencials, en línia o mitjançant mòduls autoformatius. D'aquesta manera, s'exploraria una via per fomentar el compromís de les famílies amb l'aprenentatge dels seus nens i nenes, especialment amb la llengua i l'educació intercultural.

Objectiu 4: Assegurar la complicitat de les famílies per fomentar-ne la participació en el projecte de millora								
Estratègia 4.2.: Promoure la participació de les famílies en activitats culturals								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
4.2.1. Conservar una relació estreta amb l'AFA	Equip directiu	No es requereix cap recurs específic	Nivell de participació de l'AFA en esdeveniments relacionats amb el projecte de millora	Valoració de la qualitat de la implicació de l'AFA i del paper del centre en aquesta relació				
4.2.2. Convidar les famílies per dur a terme tallers	Equip docent	Document de registre a la carpeta de Drive	Registre dels tallers duts a terme per membres de les famílies	Valoració del taller per part de qui l'imparteix i dels docents i infants involucrats				

4.2.3. Passaport cultural	Tutors o tutores	Cartolines de colors, tissors, pegament, regles, retoladors, colors de fusta i gomets	Valoració de la idea inicial i la confecció per part dels infants	Valoració del recurs per part dels infants i les famílies a final de cada curs				
---------------------------	------------------	---	---	--	--	--	--	--

4.2.1. D'entrada, es considera essencial preservar una relació productiva i de confiança amb l'AFA del centre. Aquesta condició es maximitza a l'hora d'organitzar festivitats tradicionals i altres esdeveniments derivats del projecte, com ara el Dia Cultural, ja que la predisposició per part d'aquesta associació en determinarà l'èxit. Així doncs, cal cuidar aquesta relació i vetllar pel treball en equip en benefici de l'aprenentatge i el benestar dels infants.

4.2.2. Per tal d'integrar les famílies en l'aprenentatge quotidià a l'aula, es proposa convidar-les per dur a terme tallers relacionats amb el projecte de millora, al voltant de contes tradicionals, poemes, endevinalles, etc. En aquest sentit, es valoraria positivament la participació de persones grans –avis, àvies i usuaris del centre de dia– com a font inesgotable de saviesa i projecció del passat.

4.2.3. Amb l'objectiu d'encoratjar les famílies en altres activitats culturals fora del centre, es presentaria el passaport cultural com un recurs per evidenciar-ne la participació. Per augmentar la motivació, es podria acordar el funcionament amb els infants, des de decidir-ne les categories –com ara llibres, pel·lícules al cinema, obres de teatre i òpera, concerts, recitals, visites a museus o exposicions, assistència a una Festa Major, etc.– fins a confeccionar-lo al seu gust. Cal aclarir que no es tracta de cap mena de competició, sinó que s'ofereix com un suport de registre per animar l'alumnat i les seves famílies a participar en esdeveniments culturals i així omplir el passaport.

Objectiu 5: Afermar les relacions amb les entitats i associacions culturals del municipi per establir lligams favorables bidireccionalment								
Estratègia 5.1.: Cuidar la relació amb entitats i associacions culturals del municipi								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
5.1.1. Mural per conèixer les institucions culturals municipals	Grup impulsor Equip docent	Paper continu, papers de colors, tisores, pegament, pintura, retoladors i colors de fusta Tauletes o portàtils per buscar informació sobre les entitats	Valoració del procés de creació del mural per part de l'alumnat i l'equip docent Nivell d'implicació de l'alumnat	Avaluació del mural per part del grup impulsor pel que fa a l'adequació i la qualitat				
5.1.2. Sortida o visita de les entitats i associacions culturals municipals	Grup impulsor	No es requereix cap recurs específic	Registre de les sortides o visites	Valoració de les sortides o visites i de les activitats realitzades				
5.1.3. Planificació d'activitats o projectes conjunts	Grup impulsor	Enquesta de satisfacció	Grau d'implicació dels diversos agents:	Enquesta de satisfacció en la col·laboració per part				

		*Un cop es concretin les activitats o projectes, es podrien requerir recursos específics	entitats, mestres i alumnes	de les entitats, l'equip docent i l'alumnat				
--	--	--	-----------------------------	---	--	--	--	--

5.1.1. Un cop s'ha comprovat que l'Hospitalet de l'Infant gaudeix d'un ampli ventall d'entitats i associacions culturals (*vegeu l'apartat "Entitats culturals del municipi", dins la secció 2.2. La cultura a l'Hospitalet de l'Infant*), sembla imprescindible donar a conèixer aquesta varietat als infants i animar-los a què en formin part o bé a què segueixin les seves produccions en la mesura del possible. Per a això, l'alumnat d'educació primària prepararia un mural amb les entitats actuals i una breu descripció de cadascuna. Aquesta creació es penjaria a un passadís perquè tota l'escola la pugui consultar.

5.1.2. Per tal d'afavorir la comprensió i l'aprofundiment en les entitats i associacions culturals municipals, es considera cabdal organitzar sortides per conèixer de primera mà els espais de trobada o bé pactar visites a l'escola perquè puguin mostrar la seva tasca. Així doncs, el grup impulsor contactaria amb aquestes entitats per identificar les que estarien interessades i programar així aquest intercanvi.

5.1.3. Amb la finalitat d'establir lligams significatius amb les associacions culturals del municipi, el grup impulsor idearia un projecte conjunt per tal d'oferir un aprenentatge contextualitzat i d'aprenentatge servei (APS). D'aquesta manera, els infants tindrien l'oportunitat d'aprendre alhora que generen un impacte satisfactori en la comunitat.

Objectiu 5: Afermar les relacions amb les entitats i associacions culturals del municipi per establir lligams favorables bidireccionalment								
Estratègia 5.2.: Participació de l'alumnat en activitats culturals								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
5.2.1. Difusió de propostes culturals	Grup impulsor	Xarxes socials Enquesta	Recompte de les activitats proposades a la carpeta de Drive	Enquesta per part de les famílies per valorar la utilitat d'aquest servei				
5.2.2. Presentació del passaport cultural als pressupostos participatius de l'Ajuntament	Equip directiu AFA	No es requereix cap recurs específic	Nivell d'implicació de l'equip directiu i de l'AFA	Acolliment de la proposta per part dels habitants de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant				

5.2.1. Amb la finalitat de completar el passaport cultural presentat anteriorment (*vegeu l'acció 4.2.3.*), el grup impulsor compartiria esdeveniments culturals gratuïts o amb preu simbòlic, mitjançant les xarxes socials de l'escola –és a dir, les històries d'Instagram i la pàgina web–, perquè les famílies s'assabentin i hi puguin assistir amb els nens i les nenes. Cal aclarir que es tractaria de propostes variades, que tinguin lloc al municipi o als voltants i que tinguin diferents horaris per tal d'adaptar-se a la realitat de totes les famílies del centre.

5.2.2. Novament en el marc del passaport cultural, es plantejaria la presentació d'aquest recurs als pressupostos participatius de l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant per invertir en activitats culturals adreçades a tota la família o bé en una mena de bo cultural per ajudar les

famílies a costejar-les. Com que es considera que es tracta d'un objectiu important per les famílies, es demanaria la col·laboració de l'AFA en el procés de sol·licitud i votació.

Objectiu 5: Afermar les relacions amb les entitats i associacions culturals del municipi per establir lligams favorables bidireccionalment								
Estratègia 5.3.: Elaboració d'un Projecte Integrat								
Activitats o accions	Responsable/s	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
5.3.1. Plantejament del projecte	Tutors i tutores	No es requereix cap recurs específic	Nivell d'implicació de l'alumnat	Viabilitat de les propostes, especialment de l'escollida				
5.3.2. Desenvolupament del projecte en col·laboració amb el Centre de Recursos Pedagògics (CRP) i alguna o algunes entitats culturals del municipi	Grup impulsor	No es requereix cap recurs específic *Un cop es concreti el desenvolupament del projecte, es podrien requerir recursos específics	Nivell d'implicació de l'alumnat, de l'equip docent, del CRP, de les entitats i de l'Ajuntament	Valoració del paper dels diferents agents implicats: els alumnes, els docents, el CRP, les entitats i l'Ajuntament				

<p>5.3.3. Divulgació entre la comunitat i posada en marxa del projecte</p>	<p>Equip docent</p>	<p>Eines digitals per la creació dels cartells</p> <p>Xarxes socials</p> <p>Cartells impresos per penjar-los pel municipi</p>	<p>Grau d'assoliment dels objectius didàctics proposats</p>	<p>Enquesta de satisfacció del Projecte Integrat per part de tota la comunitat educativa</p>				
---	---------------------	---	---	--	--	--	--	--

5.3.1. Des del centre es formula la possibilitat de fer una proposta de recuperació d'alguna tradició o festivitat a l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Com que és una acció prevista durant el primer trimestre del quart curs del projecte de millora, seran els mateixos alumnes qui, gràcies als aprenentatges adquirits al llarg del projecte, decideixin quina tradició "perduda" els agradaria recobrar. Per a això, faran fins a un màxim de dues propostes per classe, per les quals hauran de proporcionar una breu descripció. Els delegats i delegades les presentaran al Consell d'Estudiants i decidiran, mitjançant unes votacions, quina es durà a terme.

5.3.2. Un cop la intenció del projecte fos clara, el grup impulsor concretaria el desenvolupament del projecte a partir de la idea inicial dels infants. Per tant, cada grup classe duria a terme l'aportació acordada. Així mateix, es contactaria amb les entitats o associacions culturals del municipi corresponents i amb el Centre de Recursos Pedagògics (CRP) del Baix Camp per convidar-los a formar part del projecte. Cal recordar que també seria necessari mantenir una relació propera amb un o diversos representants de l'Ajuntament per valorar la viabilitat del projecte.

5.3.3. Quan el projecte estigués dissenyat i preparat, arribaria el moment de divulgar els detalls de la proposta entre els i les habitants de l'Hospitalet de l'Infant, mitjançant les xarxes socials de l'escola i cartells que penjaríem pels carrers del municipi. En cas que es tractés d'un esdeveniment concret, es fixaria una data, un lloc i una hora per celebrar-ho amb tota la comunitat educativa, amb el permís de l'Ajuntament.

4.4. Integració en el currículum

4.4.1. Educació infantil

Seguidament, es valorarà l'adaptació del present projecte de millora al **Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil** (Departament d'Educació, 2023).

En primer lloc, a l'**article 4** trobem que el projecte de millora pretén contribuir a l'assoliment de dos dels nou **objectius generals** de l'etapa d'educació infantil (p. 6):

d) Observar i explorar l'entorn proper, natural, social i cultural, amb una actitud de curiositat, indagació i respecte.

f) Gaudir i relacionar-se positivament amb els altres en igualtat, conviure en la diversitat i adquirir progressivament hàbits de convivència i relació social.

En segon lloc, tal com recull l'**article 5, de règim lingüístic**, es busca garantir el desenvolupament de la competència comunicativa i lingüística dels infants, especialment del català, des d'una perspectiva plurilingüe i intercultural, valorant i compartint les seves llengües familiars i les seves cultures.

En tercer lloc, l'**article 11, de família i escola**, palesa el paper de les famílies a l'hora de cooperar amb l'escola en benefici de l'educació, el benestar i el creixement harmònic dels infants per mantenir la corresponsabilitat, la coherència i el compromís mutu.

En quart lloc, amb la finalitat de conèixer el desenvolupament individual i per tal de proporcionar els suports i aplicar les estratègies més adequades per afavorir l'aprenentatge, l'**article 14** especifica que l'**avaluació** ha de ser contínua, global i formativa. En aquest sentit, s'estableix l'observació directa, atenta i sistemàtica, la conversa i la documentació pedagògica com a principals eines del procés d'avaluació.

En cinquè i darrer lloc, s'analitza la relació amb els **elements curriculars**. Per una banda, en l'**Annex 1**, es presenten les vuit **competències clau** a l'educació infantil, tres de les quals es contemplen al projecte de millora: competència plurilingüe, competència ciutadana i competència en consciència i expressió culturals. Per l'altra banda, a l'**Annex 2**, es despleguen els quatre eixos amb les competències específiques, els criteris d'avaluació de final d'etapa i els sabers corresponents. En aquest cas, doncs, es treballa l'**eix 4** (*Un infant que forma part de la diversitat del món*) i la **competència específica 2** (*apreciar progressivament l'entorn social*

i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conviure). Aquesta competència específica vetlla per la formació de persones compromeses i solidàries que facin un exercici de la ciutadania crític, solidari, igualitari i compromès amb la societat. Per a això, es prioritza l'adquisició d'actituds basades en el respecte, la tolerància i l'empatia, per viure la diversitat i la igualtat com a font d'intercanvi i d'enriquiment. Per tant, els **criteris d'avaluació de final d'etapa** són els següents (p. 37):

- Reconèixer la diversitat del seu entorn proper, iniciant-se en el respecte a les diferències individuals.
- Conèixer les propostes i situacions relacionades amb costums i tradicions ètniques i culturals diverses presents al seu entorn, i participar-hi, mostrant interès i respecte.
- Relacionar-se de forma natural i respectuosa manifestant interès per les persones de l'entorn proper i per la seva llengua.
- Participar en situacions d'ús de diferents llengües, mostrant curiositat i respecte per la diversitat de perfils lingüístics.

Així doncs, els **sabers** del segon cicle d'educació infantil que formen el camí per assolir els criteris d'avaluació prèviament exposats són els següents (p. 38):

- Reconeixement d'altres grups socials propers.
- Coneixement de les celebracions, els costums i les tradicions etnicoculturals presents al seu entorn.
- Participació en festes, tradicions, històries o llegendes de l'entorn proper i de Catalunya, i identificació d'alguns dels seus trets o característiques.
- Coneixement de la realitat lingüística de l'aula i de l'entorn proper.
- Observació de la diversitat de costums, maneres d'interpretar la realitat, procedències, llengües familiars, entre un mateix i els companys i companyes de classe, i acceptació d'aquesta realitat com una manera d'aprendre.
- Ús d'estratègies per comprendre els altres quan s'expressen oralment, adoptant una actitud positiva i de respecte envers les llengües.
- Reconeixement de models positius de referència.

4.4.2. Educació primària

A continuació, es tracta la relació del projecte de millora amb el **Decret 175/2022, de 27 de setembre de 2022**, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica del Departament d'Educació pel que fa a l'etapa d'educació primària (Departament d'Educació, 2023). El Govern justifica un nou currículum com a imprescindible per assegurar una formació integral que prepari l'alumnat per respectar els drets humans i gaudir d'una ciutadania activa, democràtica i pròspera, tot cercant l'equitat, la sostenibilitat i la cohesió social.

Pel que fa als sis **vectors clau** que determina la normativa, el projecte de millora en contempla pròpiament dos:

- b) La qualitat de l'educació lingüística.
- f) La promoció d'una ciutadania democràtica, crítica i compromesa i amb consciència global.

Quant als **objectius generals**, especificitats a l'**article 4**, es compleixen essencialment quatre dels disset (p. 7):

- a) Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups; exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- c) Valorar la igualtat de gènere i respectar la diversitat sexual, de gènere, ètnica o de capacitats. Rebutjar els estereotips que suposin qualsevol forma de discriminació entre persones.
- i) Utilitzar la llengua catalana en tots els contextos relacionats amb els aprenentatges tant formals com informals.
- l) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic, cultural i gastronòmic.

En relació al **règim lingüístic**, abordat a l'**article 5**, es reafirma el català com a llengua vehicular del sistema educatiu, així com el requeriment de dominar-lo en acabar l'escolarització obligatòria i el dret de l'alumnat nouvingut a rebre una acollida personalitzada.

Tal com es decreta a l'etapa d'educació infantil, segons l'**article 23**, l'**avaluació** ha de ser global, contínua i formativa amb la finalitat de valorar tot el procés d'ensenyament i

aprenentatge i el grau d'assoliment de les competències. En aquest sentit, es recomana compartir amb l'alumnat els objectius d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i els procediments avaluadors per tal que puguin autoregular el propi procés d'ensenyament i aprenentatge, tot reconeixent els avenços, les dificultats i els errors.

En el cas dels elements del currículum –les competències clau i els indicadors operatius, les àrees, les competències específiques, els criteris d'avaluació, els sabers i les competències transversals–, es detallen tot seguit en apartats diferenciats.

Competències clau

De les vuit competències clau, que en l'**Annex 1** defineixen el perfil competència de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica, es podria dir que hi ha tres que s'avenen especialment amb el projecte de millora. De nou, són la **competència plurilingüe (CP)**, la **competència ciutadana (CC)** i la **competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**. L'assoliment o no d'aquestes competències es valora a través d'uns **indicadors operatius** que es distingeixen entre els que l'alumnat hauria d'aconseguir en completar l'educació primària i en finalitzar l'educació bàsica. Així doncs, s'han destriat un seguit d'indicadors operatius connectats amb el projecte de millora (p. 36 – 44):

- Competència plurilingüe (CP)
  - ✓ **CP3.** Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn, reconeixent i comprenent el seu valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.
- Competència ciutadana (CC)
  - ✓ **CC1.** Entén els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexiona sobre les normes de convivència i les aplica de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.
  - ✓ **CC2.** Participa en activitats comunitàries, la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.
  - ✓ **CC3.** Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar

prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

- ✓ **CC4.** Comprèn les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i s'inicia en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.
- **Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**
  - ✓ **CCEC1.** Reconeix i respecta els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, comprenent les diferències culturals i la necessitat de respectar-les, en un entorn intercultural.
  - ✓ **CCEC2.** Reconeix i s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports i en un context en contínua transformació.
  - ✓ **CCEC3.** Enriqueix i construeix la seva identitat, interactuant amb l'entorn i la societat, a través de l'expressió cultural i artística creativa, integrant el propi cos i desenvolupant les seves capacitats afectives amb una actitud oberta i inclusiva amb els altres.
  - ✓ **CCEC4.** Utilitza amb creativitat diferents representacions i expressions artístiques, a través de tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores i corporals per a la creació de propostes artístiques i culturals de forma col·laborativa.

Àrees, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers

Amb l'objectiu de delimitar la concreció del currículum d'educació primària, en aquest apartat s'estructuren les diverses àrees, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers de l'**Annex 2** corresponents al projecte de millora. Per tant, s'han organitzat en taules, per tal de poder mostrar-ne clarament el recorregut pel primer cicle (1r i 2n), el segon cicle (3r i 4t) i el tercer cicle (5è i 6è) i així apreciar-ne la progressió.

Àrea: Llengua Catalana i Literatura		
<p>Competència específica 1: Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i culturals i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.</p>		
Criteris d'avaluació		
<u>Primer cicle</u> (1r i 2n)	<u>Segon cicle</u> (3r i 4t)	<u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)
<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, de manera acompanyada i en contextos senzills i propers, alguns prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals molt freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística de l'entorn com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i la identificació de la realitat pròxima.</p>	<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos senzills i propers, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat de l'entorn.</p>	<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació de les característiques fonamentals de les del seu entorn geogràfic, així com alguns trets dels dialectes i llengües familiars de l'alumnat.</p> <p>1.2 Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos diversos, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure, analitzar i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat global.</p>

<p>Competència específica 8: Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, descobrint de manera acompanyada els elements essencials de l'obra i establint relacions elementals entre els textos i amb altres manifestacions artístiques i culturals.</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera acompanyada.</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>8.1 Escoltar i llegir de manera acompanyada textos literaris adequats a la seva edat, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció dels temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant los, valorant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera progressivament autònoma.</p>
<p>Competència específica 10: Utilitzar un llenguatge no discriminatori i desterrar els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge, i posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació,</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i</p>

tenint en compte la perspectiva de gènere.	verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.	no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.
Sabers		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Les llengües i els seus parlants - Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament. - Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions. - Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana. ➤ Comunicació oral - Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula. ➤ Educació literària 	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Les llengües i els seus parlants - Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula i de l'escola, de forma autònoma. - Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge. - Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar. - Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana. ➤ Comunicació oral - Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula. 	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Les llengües i els seus parlants - Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma. - Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge. - Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals. - Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana. ➤ Comunicació oral - Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en

<p>- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.</p> <p>- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.</p> <p>- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.</p> <p>- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.</p>	<p>- Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.</p> <p>➤ Educació literària</p> <p>- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.</p> <p>- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.</p> <p>- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.</p> <p>- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.</p>	<p>el marc de les propostes didàctiques d'aula.</p> <p>- Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius.</p> <p>➤ Educació literària</p> <p>- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.</p> <p>- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal.</p> <p>- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.</p> <p>- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com</p>
--	---	---

		a element impulsor de comunitats lectores.
--	--	--

Àrea: Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

Competència específica 3: Resoldre problemes i reptes generant cooperativament un producte creatiu i innovador a partir de projectes interdisciplinaris, utilitzant diferents formes de raonament, com el pensament de disseny i el pensament computacional, per respondre a necessitats concretes.

Criteris d'avaluació

<u>Primer cicle</u> (1r i 2n)	<u>Segon cicle</u> (3r i 4t)	<u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)
<p>3.1 Reconèixer necessitats o identificar reptes concrets de l'entorn proper i participar en projectes interdisciplinaris cooperatius, de manera guiada, per a la creació de prototips que els resolguin.</p> <p>3.2 Aportar idees que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.</p> <p>3.3 Construir un producte final senzill que solucioni un repte o necessitat d'acord amb</p>	<p>3.1 Identificar i analitzar necessitats o reptes de l'entorn proper i establir objectius senzills per a la creació de prototips o solucions digitals que els resolguin.</p> <p>3.2 Proposar possibles solucions que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint-les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.</p>	<p>3.1 Avaluar les necessitats de l'entorn i establir objectius concrets per a la creació de prototips o solucions digitals que les resolguin.</p> <p>3.2 Dissenyar possibles solucions a problemes plantejats d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, mitjançant estratègies bàsiques de gestió de projectes cooperatius, tenint en compte els recursos necessaris, les fases d'execució i establint criteris concrets per avaluar la seva viabilitat.</p> <p>3.3 Elaborar i desenvolupar un producte final que solucioni un repte o</p>

<p>diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional i provant, en equip, els diferents prototips fent ús de forma segura de les eines i els materials adequats.</p> <p>3.4 Mostrar, de forma oral o gràfica, el producte final explicant el procés seguit, amb ajuda d'un guió.</p>	<p>3.3 Elaborar un producte final senzill que solucioni un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura dels dispositius, les eines i els materials adequats.</p> <p>3.4 Presentar els resultats obtinguts explicant el procés seguit i justificant per què el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte.</p>	<p>necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura i responsable dels dispositius, eines, tècniques i materials adequats.</p> <p>3.4 Comunicar els resultats obtinguts i el procés seguit adaptant el missatge i el format a l'audiència, justificant per què el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte i suggerir possibles reptes per futurs projectes.</p>
<p>Competència específica 5: Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i la millora.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>5.1 Reconèixer les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>5.1 Identificar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>5.1 Identificar i analitzar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i</p>

<p>utilitzant les eines i processos adequats de manera pautada.</p> <p>5.2 Reconèixer connexions directes entre diferents elements del medi natural, social i cultural.</p> <p>5.3 Mostrar actituds de respecte cap al patrimoni natural i cultural reconeixent-lo com un bé comú.</p>	<p>utilitzant les eines i processos adequats.</p> <p>5.2 Reconèixer connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural, comprenent les relacions que s'estableixen i fent prediccions dels possibles efectes.</p> <p>5.3 Valorar i protegir el patrimoni natural i cultural considerant-lo com un bé comú, adoptant conductes respectuoses per al seu gaudiment i proposant accions per a la seva conservació i millora.</p>	<p>utilitzant les eines i processos adequats.</p> <p>5.2 Establir connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural, analitzant les relacions que s'hi estableixen i fer prediccions dels possibles efectes.</p> <p>5.3 Valorar i proposar accions de conservació, protecció i millora del patrimoni natural i cultural, a través de compromisos i conductes a favor de la sostenibilitat.</p>
<p>Competència específica 7: Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>7.1 Detectar i contextualitzar temporalment esdeveniments propis i propers emprant nocions de mesura i successió bàsiques.</p> <p>7.2 Observar i detectar canvis i continuïtats del medi en l'entorn proper en el pas del temps.</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>7.1 Identificar i contextualitzar temporalment, esdeveniments de l'entorn proper per poder interpretar el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>7.1 Relacionar i contextualitzar temporalment, esdeveniments rellevants per poder interpretar els canvis el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.</p>

<p>7.3 Mostrar curiositat per la vida quotidiana de les persones al llarg del temps.</p>	<p>7.2 Interpretar canvis i continuïtats del medi establint relacions de causalitat en diferents moments històrics.</p> <p>7.3 Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que les persones han desenvolupat en la història.</p>	<p>7.2 Analitzar els canvis i les continuïtats a partir de les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió de diferents moments històrics, culturals, socials i en el medi natural on les societats es desenvolupen.</p> <p>7.3 Relacionar les diferents èpoques de la història i identificar les accions i fets humans més destacats valorant els canvis que han provocat.</p>
<p>Competència específica 9: Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>9.1 Participar en l'entorn social i en la comunitat escolar, de manera assertiva i constructiva, amb responsabilitat i utilitzant un llenguatge inclusiu i no violent.</p> <p>9.2 Respectar les persones, valorant la seva diversitat i riquesa, i apreciand-la com a font d'aprenentatge.</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>9.1 Participar en la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i establint acords de forma dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.</p> <p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat, analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat,</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>9.1 Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes de millora de la vida al centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i dels infants i de les minories.</p> <p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu i a l'assoliment dels valors de la integració europea a través</p>

	valorant la diversitat i mostrant empatia i respecte per les cultures.	del coneixement dels processos geogràfics, històrics i culturals que han conformat la societat actual, valorant la diversitat cultural i mostrant empatia i respecte per les minories.
Sabers		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>➤ Societats i territoris: Lliçons del passat</p> <p>- Reflexió sobre el pas del temps i la mesura del temps en el cicle vital i les relacions intergeneracionals des del present cap al passat per entendre els canvis en els fets i esdeveniments quotidians.</p> <p>- Ús de recursos i mitjans analògics i digitals, de les fonts orals i de la memòria col·lectiva per conèixer la història local i la biografia familiar.</p> <p>- Iniciació a la investigació i als mètodes de treball per a la realització projectes que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància personal per explicar la seva història. - Coneixement del patrimoni material i immaterial de la</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>➤ Societats i territoris: Lliçons del passat</p> <p>- Ubicació i relació de fets i esdeveniments de l'entorn proper en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric. - Classificació i ús de les fonts històriques: orals, escrites i patrimonials, com a via per a l'anàlisi dels canvis i les continuïtats a la localitat al llarg de la història.</p> <p>- Ús de la investigació i els mètodes de treball científic per a la realització projectes que analitzin fets, esdeveniments de la localitat amb perspectiva històrica, contextualitzant los a l'època corresponent (prehistòria i edat antiga), de la vida quotidiana de l'entorn.</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>➤ Societats i territoris: Lliçons del passat</p> <p>- Ubicació i relació de fets i esdeveniments de les grans etapes històriques en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric.</p> <p>- Anàlisi de diferents fonts històriques: orals, escrites i patrimonials per interpretar les accions individuals i col·lectives, de fets i esdeveniments rellevants de la història.</p> <p>- Ús de la investigació per a la realització de projectes que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància actual amb perspectiva històrica, contextualitzant-los a l'època medieval, moderna i contemporània.</p>

<p>seva localitat per valorar-lo i preservar-lo.</p> <p>➤ Societats i territoris: Alfabetització cívica</p> <p>- Adquisició de compromisos de participació i acceptació de normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar, per a la prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.</p> <p>- Reconeixement d'identitat i diversitat cultural: l'existència de realitats diferents i aproximació a les diferents ètnies i cultures presents en l'entorn, per afavorir la integració, rebutjar les actituds discriminatòries tot afavorint la cultura de la pau i no-violència.</p>	<p>- Interpretació de les accions de les persones com a subjectes en la història, dels diferents grups socials, relacions, conflictes, creences i condicionants per entendre que el present és el resultat de les accions del passat.</p> <p>- Coneixement de les expressions culturals i artístiques de l'entorn per comprendre l'època en què va ser creat com a resultat d'una manera d'entendre el món en el seu context temporal.</p> <p>- Coneixement del patrimoni natural i cultural per valorar-lo i preservar-lo.</p> <p>➤ Societats i Territoris: Alfabetització cívica</p> <p>- Aplicació de compromisos i normes per a la vida en societat per promoure una ciutadania que busqui una sortida als conflictes de forma pacífica i dialogada.</p> <p>- Identificació i valoració dels costums, tradicions i manifestacions</p>	<p>- Reflexió sobre el paper dels invisibles (dones, infants, pobres...) en la història per entendre els principals moviments en defensa dels seus drets, la situació actual i els reptes de futur.</p> <p>- Anàlisi multicausal del procés d'instauració de la democràcia de l'Estat espanyol, amb l'aprovació de la Constitució de 1978, per entendre les fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.</p> <p>- Interpretació i anàlisi de les expressions artístiques i culturals contemporànies i de la seva evolució per valorar la funció de l'art i la cultura al món actual.</p> <p>- Valoració del patrimoni natural i cultural com un bé i un recurs per fer-ne ús des de la cura i la seva conservació.</p> <p>➤ Societats i Territoris: Alfabetització cívica</p> <p>- Valoració de la diversitat d'identitats, etnicocultural i de llengües de l'Estat espanyol, per afavorir una</p>
---	---	---

	<p>eticoculturals de l'entorn, mostrant respecte per la diversitat cultural que conviu entorn de la cohesió social per afavorir la cultura de pau i no-violència.</p>	<p>ciutadania més implicada en la defensa de les minories.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificació dels principis i valors dels drets humans i de l'infant i l'ordenament jurídic establert, els drets i deures de la ciutadania, per valorar la contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat i la cooperació internacional per al desenvolupament. - Aplicació de la cultura de pau i no-violència i ús del pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos.
--	---	---

Àrea: Educació Artística		
Competència específica 1: Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.		
Criteris d'avaluació		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <p>1.1 Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <p>1.1 Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <p>1.1 Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès,</p>

<p>i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès.</p>	<p>i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.</p>	<p>curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2 Analitzar manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les seves característiques establint relacions entre elles i valorant la diversitat que les genera.</p>
<p>Competència específica 2: Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <p>2.1 Utilitzar de forma col·laborativa les estratègies treballades per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Identificar múltiples lectures, tècniques i/o elements de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i trobar diferències i similituds entre elles amb respecte i interès.</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <p>2.1 Usar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <p>2.1 Desenvolupar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i</p>

<p>2.3 Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p>	<p>2.3 Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p>	<p>desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte. 2.3 Valorar i compartir les sensacions i emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.</p>
<p>Competència específica 3: Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i</p>

<p>aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte envers les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>	<p>aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>	<p>emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3 Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>
<p>Sabers</p>		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <p>➤ Educació musical: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.</p> <p>➤ Educació plàstica i visual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudi, en observacions actives en visites</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <p>➤ Educació musical: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.</p> <p>➤ Educació plàstica i visual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <p>➤ Educació musical: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.</p> <p>➤ Educació plàstica i visual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del</p>

<p>o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.</p> <p>- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració d'aquests espais en activitats i visites culturals.</p> <p>➤ Educació audiovisual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.</p> <p>- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.</p> <p>➤ Educació audiovisual: Creació i interpretació</p> <p>- Experimentació en la creació i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes vinculades a projectes del</p>	<p>gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.</p> <p>- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració d'aquests espais en activitats i visites culturals.</p> <p>➤ Educació audiovisual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.</p> <p>- Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte.</p> <p>- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.</p>	<p>gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.</p> <p>- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valorant-los en activitats i visites culturals.</p> <p>➤ Educació audiovisual: Percepció i anàlisi</p> <p>- Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.</p> <p>- Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte.</p> <p>- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en</p>
--	---	---

<p>grup que es proposen a l'entorn escolar.</p> <p>➤ Educació en arts escèniques i performatives: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques i performatives de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, a partir d'espectacles enregistrats o en viu.</p> <p>➤ Educació en arts escèniques i performatives: Creació i interpretació</p> <p>- Interès en l'experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió de sentiments a través d'accions individuals i de grup vinculades amb els diversos gèneres escènics.</p> <p>- Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del</p>	<p>➤ Educació audiovisual: Creació i interpretació</p> <p>- Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el grup.</p> <p>➤ Educació en arts escèniques i performatives: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.</p> <p>- Aproximació a diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assistint a</p>	<p>diferents contextos i espais culturals i artístics.</p> <p>➤ Educació audiovisual: Creació i interpretació</p> <p>- Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el centre.</p> <p>➤ Educació en arts escèniques i performatives: Percepció i anàlisi</p> <p>- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.</p> <p>- Aproximació als gèneres escènics i valoració de la</p>
---	---	--

<p>llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques i performatives a través de l'expressió i la improvisació.</p>	<p>actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Educació en arts escèniques i performatives: Creació i interpretació - Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia. - Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius realitzats, descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic. 	<p>importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic i del patrimoni vinculat a aquestes arts, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Educació en arts escèniques i performatives: Creació i interpretació - Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics. - Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre
---	--	--

		<p>d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.</p> <p>- Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius realitzats descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.</p>
--	--	---

Àrea: Educació Física		
Competència específica 3: Prendre part en activitats motrius individuals i col·lectives, de joc i d'expressió i comunicació corporal per integrar-les en el repertori motriu i afavorir les relacions interpersonals.		
Criteris d'avaluació		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <p>3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives senzilles d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper gaudint de la seva pràctica, tot afavorint la seva pervivència.</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <p>3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives elaborades d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper i d'altres llocs del món gaudint de la seva pràctica tot afavorint les relacions interpersonals.</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <p>3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives elaborades d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper i d'altres llocs del món gaudint de la seva pràctica, tot afavorint la seva difusió.</p>

<p>Competència específica 4: Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats físiques i d'ocupació del temps de lleure, utilitzant-lo de manera respectuosa i responsable per participar en la seva conservació i millora.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <p>4.1 Practicar algun tipus d'activitat física vinculada al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure.</p>	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <p>4.1 Practicar activitats físiques variades vinculades al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure.</p>	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <p>4.1 Practicar activitats físiques variades vinculades al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure identificant les possibilitats que ofereixen els diferents entorns.</p>
<p>Sabers</p>		
<p><u>Primer cicle</u> (1r i 2n)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives: Joc - Reconeixement del joc com a mitjà de relació amb les altres persones i de divertiment a través de la pràctica de jocs senzills. - Participació en els jocs practicats a l'escola ajustant la pròpia actuació, pel que fa a aspectes motrius. - Participació en el desenvolupament de jocs 	<p><u>Segon cicle</u> (3r i 4t)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives: Joc - Valoració del joc com a mitjà de relació amb les altres persones i de divertiment a través de la pràctica de jocs elaborats. - Participació en els jocs practicats a l'escola ajustant la pròpia actuació pel que fa a aspectes motrius i de relació amb els companys. 	<p><u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives: Joc - Utilització del joc com a mitjà de relació amb les altres persones i de divertiment a través de la pràctica de jocs elaborats. - Participació activa en la creació i desenvolupament de jocs col·laboratius i cooperatius mostrant-se respectuosos amb les normes i els companys.

<p>col·laboratius, mostrant respecte i responsabilitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participació en jocs tradicionals i populars com a element de la realitat social i cultural. - Respecte vers les normes i les persones que participen en els jocs que es practiquen a l'escola. <p style="padding-left: 40px;">➤ Interacció amb l'entorn en el temps de lleure: Temps de lleure saludable</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificació d'alguna entitat de l'entorn més proper que fa pràctiques d'activitats físiques saludables. - Coneixement d'algunes pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en el desenvolupament de jocs col·laboratius i cooperatius, mostrant una actitud d'acceptació vers els companys. - Participació en jocs tradicionals, populars i d'altres parts del món com a activitat de reconeixement a les diferents cultures. - Comprensió i respecte vers les normes i valoració de les persones que participen en els jocs que es practiquen a l'escola. <p style="padding-left: 40px;">➤ Interacció amb l'entorn en el temps de lleure: Temps de lleure saludable</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificació d'algunes de les entitats de l'entorn més proper que fan pràctiques d'activitats físiques saludables en què predomina el joc net i el respecte per l'entorn. - Identificació del temps de lleure com a espai per a la pràctica d'activitats físiques saludables i satisfactòries i 	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en jocs tradicionals, populars, d'altres parts del món, jocs preesportius, reduïts i esports adaptats i alternatius enriquint el repertori motriu. - Acceptació i respecte vers les normes, mostrant capacitat de modificar-les i crear-ne de noves, i les persones que participen en els jocs que es practiquen a l'escola independentment del resultat. <p style="padding-left: 40px;">➤ Interacció amb l'entorn en el temps de lleure: Temps de lleure saludable</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interès en algunes de les entitats de l'entorn més proper que fan pràctiques d'activitats físiques saludables en què predomina el joc net i el respecte per l'entorn. - Planificació de diferents pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural i de les mesures que es poden
---	--	---

	<p>respectuoses i responsables amb l'entorn.</p> <p>- Coneixement d'algunes pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural i de les mesures que es poden prendre per no malmetre l'entorn.</p>	<p>prendre per no malmetre l'entorn.</p>
--	--	--

Competències transversals

A l'**Annex 4** s'estableixen quatre competències transversals: competència ciutadana, competència emprenedora, competència digital i competència personal, social i d'aprendre a aprendre. Per la naturalesa d'aquest projecte de millora, la principal competència transversal que es contempla és la **competència ciutadana (CC)**. És a dir, la defensa dels drets i la participació activa, crítica, compromesa i democràtica en la societat, atenent uns principis bàsics de justícia, equitat, tolerància, respecte i sostenibilitat. Així mateix, suposa l'assimilació de perspectives multiculturals, multireligioses i multilingües per valorar la diversitat com un actiu enriquidor. Per tal de desglossar aquest aprenentatges per cicles, a continuació es disposen les competències específiques rellevants i els criteris d'avaluació respectius.

Competència específica 1 (CC1): Identificar els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexionar sobre les normes de convivència i aplicar-les de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.		
Criteris d'avaluació		
<u>Primer cicle</u> (1r i 2n)	<u>Segon cicle</u> (3r i 4t)	<u>Tercer cicle</u> (5è i 6è)
1.1. Registrar canvis importants que s'han produït en l'àmbit personal, familiar, a l'escola o al barri que han	1.1. Descriure les principals transformacions històriques en diferents èpoques i societats, relacionant-les amb els canvis i continuïtats	1.1. Explicar les relacions de causalitat entre moments històrics rellevants en la nostra societat i en altres i els canvis i continuïtats en

<p>inlluït en la construcció de la pròpia identitat.</p> <p>1.2. Identificar la diversitat cultural present a l'aula i al centre educatiu, reconeixent i respectant les diferents expressions culturals.</p> <p>1.3. Identificar les necessitats, desitjos, sentiments i valors propis i de les altres persones, així com algunes de les habilitats socials necessàries per a la convivència a l'aula.</p>	<p>en l'entorn, i comprenent les connexions entre passat, present i futur i la seva influència en la construcció de la pròpia identitat.</p> <p>1.2. Contrastar les característiques de la pròpia societat, configurada per persones de diversos orígens, llengües, costums, amb altres societats, mostrant una actitud respectuosa i inclusiva.</p> <p>1.3. Aplicar algunes habilitats socials que contribueixen a la convivència a l'aula i al centre, a partir de l'autoestima, el respecte i la confiança en un mateix i en les altres persones.</p>	<p>l'entorn, identificant els fets i les accions humanes que han influït en la construcció de la pròpia identitat.</p> <p>1.2. Mostrar una actitud respectuosa i inclusiva cap a la diversitat cultural, comprenent i valorant positivament els elements que configuren la pròpia identitat i la dels altres.</p> <p>1.3. Aplicar les habilitats socials que contribueixen a establir relacions de convivència a l'aula, al centre i a l'entorn proper.</p>
<p>Competència específica 2 (CC2): Participar en activitats comunitàries, en la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.</p>		
<p> criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u></p> <p>2.2. Participar en la comunitat escolar (grup classe, cicle...) i en l'entorn social, de manera assertiva i constructiva, utilitzant un</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u></p> <p>2.2. Participar en la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i establint acords de forma</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u></p> <p>2.2. Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes</p>

<p>llenguatge inclusiu i no violent.</p>	<p>dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.</p>	<p>de millora de la vida al centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i els drets dels infants i de les minories.</p>
<p>Competència específica 3 (CC3): Reflexionar i dialogar sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.</p>		
<p>Criteris d'avaluació</p>		
<p><u>Primer cicle (1r i 2n)</u> 3.3. Respectar i tenir cura de les persones de l'entorn proper, valorant-ne la diversitat i riquesa, i demostrant empatia i consideració cap a les diferents capacitats, experiències i perspectives.</p>	<p><u>Segon cicle (3r i 4t)</u> 3.3. Analitzar la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat i manifestant empatia i respecte per les cultures, per contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat</p>	<p><u>Tercer cicle (5è i 6è)</u> 3.1. Pronunciar-se críticament aportant els arguments pertinents, actuant a favor d'actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat, i desmuntant estereotips i rols en tots els àmbits. 3.3. Desenvolupar els valors de la integració europea a través del coneixement dels processos geogràfics, històrics i culturals que han configurat la societat actual, valorant la diversitat cultural i mostrant empatia i respecte per les minories, per contribuir al benestar individual i col·lectiu</p>

Competència específica 4 (CC4): Identificar les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i iniciar-se en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

criteris d'avaluació

<u>Primer cicle (1r i 2n)</u>	<u>Segon cicle (3r i 4t)</u>	<u>Tercer cicle (5è i 6è)</u>
<p>4.1. Analitzar la intervenció humana en els elements de l'entorn proper, identificant connexions directes entre els diferents elements del medi natural, social i cultural.</p> <p>4.2. Mostrar comportaments i actituds de vida sostenible, conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i el patrimoni natural i cultural, i reconeixent aquest patrimoni com un bé comú.</p>	<p>4.1. Fer prediccions dels possibles efectes que té la intervenció humana sobre els elements del medi natural social i cultural, proposant possibles solucions.</p> <p>4.2. Desenvolupar accions de sostenibilitat conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i el patrimoni natural i cultural.</p>	<p>4.1. Fer prediccions dels possibles efectes de la intervenció humana sobre els elements del medi natural social i cultural, involucrant-se en la seva resolució.</p> <p>4.2. Participar en la construcció de models de convivència i d'organització social sostenibles en el temps basats en la cooperació, la cura i la protecció de l'entorn i el respecte a les persones.</p> <p>4.3. Proposar accions de conservació, protecció i millora del patrimoni natural i cultural.</p>

5. Conclusions

Recordo que fa uns quants mesos, a l'hora de plantejar aquest projecte de millora, tenia moltes idees, però em costava lligar-les en un concepte. A mesura que avançava la recerca corresponent al marc teòric, aquestes idees s'anaven movent cap a una mateixa direcció fins que, en un moment donat, van encaixar. Va ser quan vaig començar a veure-li la forma a aquesta proposta que, malgrat que m'ha entusiasmat des d'un primer moment, em preocupava com la podria definir. Així doncs, em vaig aferrar al convenciment que l'essència del projecte havia de ser **reivindicar la importància del paper de la cultura en l'educació** i vaig acabar recollint algunes teories clàssiques del desenvolupament social, endinsant-me en la cultura hospitalenca, valorant la diversitat cultural i l'educació intercultural i sospesant la conveniència d'apreciar la cultura com a una eina educativa força potent.

Tot i això, convé aclarir que, en cert sentit, el marc teòric se'm va resistir; vaig trobar a faltar més articles i experiències pràctiques relacionades, especialment, amb el tractament de la pròpia cultura a l'aula com a una via per formar una ciutadania culta i sensibilitzada amb l'entorn. Per contra, em va sorprendre gratament la **quantitat considerable de normativa**, tant nacional com internacional, que vetlla per l'educació cultural i intercultural. Tot plegat, m'ha permès desenvolupar el projecte de millora, aportant una major qualitat a les idees inicials i ajudant-me a acabar de perfilar-les.

Ara que ja he pogut concretar el present projecte de millora, crec, sense cap mena de dubte, que es podria descriure amb la paraula "**ambició**", ja que pretén abraçar diversos àmbits inherents a la cultura i involucra tota la comunitat educativa. Això, per tant, porta a preveure debilitats, amenaces, oportunitats i forteses de la proposta.

En primer lloc, pel que fa a les **debilitats**, considero que suposaria un **gran esforç** per part dels docents, sobretot del grup impulsor, i una **implicació necessària** de tota la comunitat educativa, que no es pot garantir en tots els casos. A més, com ja he comentat anteriorment, existeix **poca literatura específica**. És a dir, és complex trobar assajos pedagògics, experiències pràctiques i de qualitat i formació relacionada amb el tractament de la cultura catalana, la qual cosa dificultaria tant la posada en marxa del projecte com el seguiment per l'avaluació i la millora contínua.

En segon lloc, en referència a les **amenaces**, ens podríem topar amb un **possible desinterès** per part de la comunitat educativa, especialment de l'alumnat i les famílies. Aquesta **manca de**

connexió amb el projecte de millora podria suposar un **rebuig inicial** a conèixer altres cultures o a compartir la pròpia, que podria ser complicat de superar tot i les accions de sensibilització previstes.

En tercer lloc, quant a les **fortaleses**, trobo que podria resultar **engrescador i atractiu**, ja que alimenta la curiositat de conèixer noves realitats de l'entorn i la il·lusió per compartir trets de la pròpia identitat. En aquest sentit, **contribuiria a educar una ciutadania més activa, sensible i compromesa** amb una societat respectuosa, justa, tolerant i democràtica. Addicionalment, hem pogut comprovar que **es podria adherir fàcilment a les exigències curriculars**, tant d'educació infantil com d'educació primària. De fet, s'ha palesat l'existència de normativa internacional i nacional que reconeix àmpliament la rellevància de tractar la cultura i l'educació intercultural a les escoles.

En quart i darrer lloc, respecte a les **oportunitats**, la creixent globalització podria comportar un increment de la **necessitat de recuperar les pròpies arrels i de compartir-les amb orgull**. Així mateix, sembla que l'educació intercultural és un **concepte pedagògic en alça** en el món educatiu que, convenientment, està guanyant cada cop més espai. Per descomptat, també cal aclarir que es tracta d'una **proposta en línia amb la filosofia de l'Escola Oleastrum**.

Tenint en compte aquesta anàlisi, es podria afirmar amb seguretat que no es tractaria d'un projecte de millora amb un inici i un final, sinó que **s'integraria en la cultura i els valors de l'Escola Oleastrum**, sobretot tenint en compte que respon a una necessitat social cada cop més complexa. Per tant, es podria garantir la **continuitat** de la proposta adoptant algunes activitats i accions com a tradicions del centre i formulant-ne de noves que responguin als reptes socials esdevenidors.

Finalment, m'agradaria remarcar que em sento afortunada per haver tingut l'oportunitat d'aprofundir en un tema en el qual, tot i que m'interessava força, no tenia prou domini. A banda de satisfer la meva curiositat, he pogut adquirir uns aprenentatges que considero imprescindibles abans de començar, imminentment, la meva carrera com a mestra. En el procés, a més a més, he après a estructurar i a desenvolupar un projecte de millora. Així doncs, ara que ja s'apropa el final de la meva etapa universitària estic impacient per dissenyar un projecte de millora que pugui generar un impacte real a la comunitat educativa (o fins i tot a aprofitar aquest!).

6. Referències

- Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. (s.d.a). *Entitats culturals, festives i turístiques*. <https://www.vandellos-hospitalet.cat/temes/participacio-ciudadana-i-transparencia/entitats/entitats-culturals-i-festives>
- Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. (s.d.b). *Història*. <http://www.vandellos-hospitalet.cat/el-municipi/historia>
- Baltes, P. B, Staudinger, U. M. i Lindenberger, U. (1999). Lifespan Psychology: Theory and Application to Intellectual Functioning. *Annual review of psychology*, 50, p. 471-507.
- Bandura, A. (2001). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. *Annual review of psychology*, 52, p. 1-26.
- Bloom, P., i Keil, F. (2001). Thinking through language. *Mind and Language*, 16(4), p. 351-367.
- Boix Fuster, E. i Vila, F. X. (2019). La promoció de l'ús de la llengua des del sistema educatiu: una qüestió oberta. A F. X. Vila i E. Boix Fuster (eds.), *La promoció de l'ús de la llengua des del sistema educatiu: realitats i possibilitats* (p. 9-20). Edicions de la Universitat de Barcelona.
<https://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/147357/1/9788491683445%20%28Creative%20Commons%29.pdf>
- Bronfenbrenner, U. i Evans, G. W. (2000). *Developmental Science in the 21st Century: Emerging Questions, Theoretical Models, Research Designs and Empirical Findings*. Blackwell Publishers.
- Bueno i Torrens, D. (2019). *Trenca-t'hi el cap: la cultura com a motor de la re-evolució cerebral* (Primera edició). Edicions Destino.
- Castellví Mata, J. (2024). Formar el pensament crític orientat a la justícia social per fer front al feixisme. *Comunicació Educativa*, 37, p. 103-122.
- Conejo, A., Barceló, F., Vernet, J. M. i Alberdi, C. (2002). *Història il·lustrada de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant*. Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.
- Consorci per a la Normalització Lingüística. (2022). *Guia de recursos per a centres educatius*. https://www.cpnl.cat/media/upload/arxius/activitats/Guia%20de%20recursos%20per%20a%20centres%20educatius_%C3%BA%20altim.pdf
- Consorci per a la Normalització Lingüística. (2024, 10 de maig). *Tallers de sensibilització per a la comunitat educativa*. <https://www.cpnl.cat/promocius/sensibilitzacio/sensibilitzacio-professorat/>
- Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL). (2025). *Correllengua. Fem viva la flama de la llengua!* <https://www.cal.cat/projecte/correllengua/>
- Cortes Generales. *Constitución Española*. Boletín Oficial del Estado núm. 311 (1978). <https://www.boe.es/buscar/pdf/1978/BOE-A-1978-31229-consolidado.pdf>
- Cultura a l'abast. (s.d.a). *Patrimoni festiu*. <https://culturaalabast.cat/geganto/>
- Cultura a l'abast. (s.d.b). *L'hospital del Coll de Balaguer*. <https://culturaalabast.cat/hospital-medieval/>

- Departament d'Educació. *DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 8762 (2022). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2022/09/27/175>
- Departament d'Educació. *DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 8851 (2023). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2023/02/07/21>
- Departament d'Ensenyament. *DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 7477 (2017). <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=799722>
- Departament de la Presidència. *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 5422 (2009). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2009/07/10/12>
- Departament de la Presidència. *Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 8307 (2020). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2020/12/30/19>
- Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. (2021). Som cultura popular. Més enllà de la festa. *Canemàs: revista de pensament associatiu*, 12, p. 52-63.
- Dirección General de Derechos Culturales del Ministerio de Cultura del Gobierno de España. (s.d.). *Plan de Derechos Culturales*. <https://planderechosculturales.cultura.gob.es/inicio.html>
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. W. W. Norton & Company. https://books.google.es/books?hl=ca&lr=&id=EIBLC0JimYYC&oi=fnd&pg=PP2&ots=yyEvNusNdb&sig=_mA1U12PcmwIkB6a0_MwRHXg1Aw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. (2023). *Les dinàmiques del català entre els joves: reptes, principis i arguments per a l'acció*. <https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxius/32-btpl-dinamiques-catala-joves.pdf>
- Generalitat de Catalunya. Departament de Política Lingüística. (2024). *Situació del català, de l'occità aranès i de la llengua de signes catalana i principals línies d'intervenció en política lingüística durant la legislatura*. https://llengua.gencat.cat/web/.content/temes/politica_linguistica_a_catalunya/2024-informe-situacio-i-legislatura.pdf
- González André, M. C. i Braz, M. (2023). “Ballem el joc perdut”, la multiculturalidad en la educación infantil: proyecto de intervención para la atención de la diversidad cultural. *Zero-a-seis*, 25(47), p. 393-408.
- Grever, M., Haydn, T. i Ribbens, K. (2008). Identity and School History: The Perspective of Young People from the Netherlands and England. *British Journal of Educational Studies*, 56(1), p. 76-94.

- Idescat – Institut d'Estadística de Catalunya. (2025). *Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant*. <https://www.idescat.cat/emex/?id=431628>
- Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) i Departament de Política Lingüística. (2025). *Enquesta d'usos lingüístics de la població*. <https://www.idescat.cat/pub/?id=eulp>
- Jefatura del Estado. *Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación*. Boletín Oficial del Estado núm. 106 (2006). <https://www.boe.es/buscar/pdf/2006/BOE-A-2006-7899-consolidado.pdf>
- Jefatura del Estado. *Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación*. Boletín Oficial del Estado núm. 340 (2020). <https://www.boe.es/boe/dias/2020/12/30/pdfs/BOE-A-2020-17264.pdf>
- Jordà Fabra, T. (2017). Els elements literaris i teatrals de les festes populars valencianes com a recursos didàctics. A A. Bataller Català, H. Hernández Gassó i A. Martín Ezpeleta (coords.); *Festa popular, territori i educació* (p. 31-38). Universitat de València.
- L'Hospitalet de l'Infant i la Vall de Llors. (s.d.). *El poblat Hifrensa, la darrera colònia industrial Catalunya*. <https://hospitalet-valldeiors.cat/ca/planifica-el-teu-viatge/activitats/el-poblat-hifrensa-la-darrera-colonia-industrial-de-catalunya>
- Ministerio de Cultura. (2024). *Plan Nacional de Educación Patrimonial*. <https://www.cultura.gob.es/planes-nacionales/dam/jcr:d658796c-9727-4b73-818a-a54e653a1058/plan-nacional-de-educacion-patrimonial-aprobado-la-palma-2024.pdf>
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. (2015a). *Plan Nacional de Educación y Patrimonio*. Secretaría General Técnica. Subdirección General de Documentación y Publicaciones. <https://www.cultura.gob.es/planes-nacionales/dam/jcr:a91981e8-8763-446b-be14-fe0080777d12/12-maquetado-educacion-patrimonio.pdf>
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. (2015b). *Plan Nacional de Salvaguarda del Patrimonio Cultural Inmaterial*. Secretaría General Técnica. Subdirección General de Documentación y Publicaciones. https://libreria.cultura.gob.es/libro/plan-nacional-de-salvaguarda-del-patrimonio-cultural-inmaterial_1765/
- Mohamed, S. (2020). An evaluation of culture teaching and learning in a Uniwide Language Program: Teacher and students' perspectives. *Journal of the European Confederation of Language Centres in Higher Education (CercleS)*, 10(2), p. 357-380.
- Morris, R. C. i Mims, N. G. (1999). Making Classrooms Culturally Sensitive. *Education and Culture*, 16(1), p. 29-32. <https://www.jstor.org/stable/42922715>
- Muñoz Tinoco, V., López Verdugo, I., Jiménez Lagares, I., Ríos Bermúdez, M., Morgado Camacho, B., Román Rodríguez, M., Ridaó Ramírez, P., Candau Rojas-Marcos, X. i Vallejo Orellan, R. (2014). *Manual de psicología del desarrollo aplicada a la educación*. Ediciones Pirámide.
- Nacions Unides. (1948). *Declaració dels Drets Humans*. <https://www.parlament.cat/web/serveis-educatius/drets-humans/index.html>
- Nacions Unides. (1989). *Convenció sobre els Drets de l'Infant*. https://jocdelsdrets.gencat.cat/assets/pdf/Convencio_drets_infancia.pdf

- Nacions Unides. (2015). *Transformar nuestro mundo: la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible* (A/RES/70/1). <https://docs.un.org/es/A/RES/70/1>
- Narges, A. (2023). Cultivating Global Citizens: The Importance of Intercultural Education. *Journal of International Social Research*, 16(107), p. 1. https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagcd%3A3%3A14711155/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Aagcd%3A175819420&crl=c&link_origin=scholar.google.com
- Nijenhuis, K. i Zwart, W. (2023). *Europeana Learning Scenario (Non-formal educators): What's in an A? Alphabetic diversity throughout Europe*. <https://blogs.eun.org/teachwitheuropeana/files/2022/04/Europeana-DSI-4-LS-NFE-Zwart-pdf.pdf>
- Oliveres i Prat, Imma. La cançó tradicional a les escoles de primària: la imatge de la dona. Anàlisi del repertori Cançons populars i tradicionals a l'escola, del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. *Revista d'etnologia de Catalunya*, 31, p. 125-6. <https://raco.cat/index.php/RevistaEtnologia/article/view/74331>
- Oller, O., Turró, J. i Valls, B. (2017). *Havaneres*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals. https://cultura.gencat.cat/web/.content/cultura_popular/05_documents_i_recursos/01_materials_didactics/documents/SD_Llibre_Havaneres.pdf
- Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO). (2003). *Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial*. <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-CA-PDF.pdf>
- Papagoula, S. (2023). *Europeana Learning Scenario (Teachers). WebQuest: Every Carnival Has a Story*. <https://teachwitheuropeana.eun.org/files/2023/06/Europeana-DS-cur-2023-EN-Papagoula-edited.pdf>
- Parra Monserrat, D. i Segarra i Estrelles, J. R. (2017). Festes i tradicions historicoculturals en l'escola: potencialitats i reptes per a una educació ciutadana. A A. Bataller Català, H. Hernández Gassó i A. Martín Ezpeleta (coords.); *Festa popular, territori i educació* (p. 105-111). Universitat de València.
- Piaget, J. (1991). *Seis estudios de psicología* (J. Marfà, Traductor). Editorial Labor, S.A. (Obra original publicada el 1964).
- Schofield, A. and McGeary, F. (2016). *Bilingual and Multilingual Learners from the Inside-Out: Elevating Expertise in Classrooms and Beyond*.
- Skutnabb-Kangas, T. (2008). Human Rights and Language Policy in Education. A S. May i N. Hornberger (eds.), *Language Policy and Political Issues in Education, Volume 1 of Encyclopedia of Language and Education* (Segona edició, p. 107-119). Editorial Springer.
- Soley, R., Ezahery, R., Ben Yedir, F., Kaoutar, K., Oushi, L., Bouzama, Z., Oulghazi, F., Rakkpuch, K., Diallo, S., Ghazouane, N. i Ben Ellallid, K. (2023). *Les recettes d'Espronceda*. Plataforma per la Llengua. https://www.plataforma-llengua.cat/media/upload/pdf/llibre_recettes_espronceda_312_11_2477.pdf

- Sturdivant, T. D. i Alanís, I. (2019). Teaching through culture: One teacher's use of culturally relevant practices for African American preschoolers. *Journal for Multicultural Education*, 13(3), p. 203-214.
- Taleisnik, J. (2017, 22 de març). *Benefits of an Intercultural Classroom*. https://afs.org/2017/03/22/benefits-of-an-intercultural-classroom/?utm_source=chatgpt.com
- Tormey, R. (2006). The Construction of National Identity through Primary School History: The Irish Case. *British Journal of Sociology of Education*, 27(3), p. 311-324.
- XTEC – Xarxa Telemàtica de Catalunya (2023, 14 de novembre). *Educació intercultural*. <https://xtec.gencat.cat/ca/projectes/intercultural/>
- XTEC – Xarxa Telemàtica de Catalunya (2024, 24 d'octubre). *Suport lingüístic i social*. https://xtec.gencat.cat/ca/formacio/formaciogeneralprofessorat/atencio_diversitat_inclusio/alumnat-origen-estranger/suportlinguisticsocial/
- XTEC – Xarxa Telemàtica de Catalunya (2025, 19 de febrer). *Interculturalitat*. <https://xtec.gencat.cat/ca/formacio/formaciogeneralprofessorat/interculturalitat/>